

Застраховане ▶ 19 Тежка година предстои за застрахователите

2010 г. ще е година на оцеляването, каза Орлин Пенев, председател на УС на АБЗ

Тема на деня ▶ 4-5

И малката ферма става европейска

▶ Мирослава Дикова, коалиция Чиста храна - честен поминък

Инвеститор ▶ 12 Маркетмейкърите с повече клиенти през 2010 г.

Компаниите не искат да се откажат от услугата, въпреки че изискванията на БФБ за ликвидност на дружествата отпаднаха

Инвеститор ▶ 12 Най-оборотни на БФБ са новите компани

Инвестиционна компания Галата АД реализира най-големия оборот на борсата за последното тримесечие на миналата година

Пари

pari.bg

Сряда

13 януари 2010, брой 7 (4818)

USD/BGN: 1.35062
▲ +0.32%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.44810
▼ -0.32%

Българска народна банка

Sofix: 433.13
▼ -1.11%

Българска фондова борса

BG40: 116.66
▼ -0.89%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

ЧАКАТ НИ ТРИ ГОДИНИ ДЕПРЕСИЯ

България не разполага с ресурси да налива пари в икономиката, за да я върне по пътя на растежа. За разлика от Германия ние няма откъде да вземем трилиони евро, смята финансистът **Емил Хърсев** ▶ 8-9

Коментар ▶ 2 Загубихме пари за три магистрала, за да имаме една

След осем години и безброй провалени търгове в средата на 2012 г. българите ще могат да пътуват по модерен път до морето

Новини ▶ 6 Големите наши играчи ще надават за Тракия

До два месеца ще е ясен строителят на отсечката Стара Загора - Нова Загора от автомагистрала Тракия, съобщи министър Росен Плевнелиев при отварянето на офертите на осемте участници в търга

Интервю ▶ 21 Най-голям спад в консумацията на бира от 1996 г.

Спадът в консумацията на пиво за 2009 г. най-вероятно ще надхвърли 10% и е най-големият след кризата в България след 1996 г., заяви Драган Радивоевич, ген. директор на Каменица АД

Карьера ▶ 23 Назначавайте на работа по-умните от вас

Брандът дава шанс на родените търговци да станат по-добри, смята Георги Павлов от Марс-България

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Тони Хауърд

Бритиш петролиум (BP) с изп. директор Тони Хауърд стана най-голямата европейска петролна компания по капитализация. Тя изпревари британско-холандския концерн Роял Дъч Шел за първи път от 2006 г. насам, предаде Блумбърг. На борсата в Лондон акциите на BP се покачиха с 2.2%, до 635.5 пенса за акция - най-високата им стойност през последните 20 години. Капитализацията на компанията възлиза на 119.2 млн. лири.

Губещ
Том Армстронг

Компанията Американ онлайн (AOL), най-големият американски интернет доставчик, обяви през ноември, че планира да съкрати броя на служителите си с една трета, или с 2300 души. В понеделник AOL с гл. изп. директор Том Армстронг съобщи, че около 1100 служители са приели да напуснат доброволно работните си места срещу финансова компенсация, а тази седмица започва съкращаване на щата с още 1200 места.

Мнения

► **Лесно правителството ще намали ДДС**, но как ще върже хазната? А целта на Бойко Борисов е да приключим 2010 г. с балансиран бюджет. Въпрос на сметки е и ако икономиката реализира положителен растеж, може да се мисли в тази насока. Все още обаче е рано за подобен ход.

Читател

► **Питам се дали след всяка среща с някой чужд премиер Борисов ще се опитва да вкарва нови идеи в икономическата политика на България.** Подобно поведение е стряскащо за чуждите инвеститори. Ставаме свидетели на повече думи, отколкото дела.

Милена Стоянова

Коментар

► Дано процедурата по избор на изпълнител за Лот 2 на магистрала Тракия този път да бъде последна

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Загубихме парите за три магистрала, за да имаме една

Сагата с дострояването на бленуваната магистрала Тракия като че ли е на път да приключи. В средата на 2012 г. може и да пътуваме по модерен път до морето. Това ще стане ясно съвсем скоро. Разбира се, ако последният търг за избор на изпълнител на един от оставащите три лота от аутобана не се провали както предишните безброй процедури. Кандидати да строят Тракия отново не липсват. Осем компании ще се надпреварват при равни условия. Така обещаваат управляващите. Дали наистина търгът ще бъде прозрачен, ще се разбере по-късно, когато бъдат обявени резултатите. Пари също не липсват - щели да дойдат от Брюксел.

Две правителства досега не можаха да намерят баланса между това да угодят на различни икономически лобита и да защитят държавния интерес. Факт е обаче, че все още магистрала няма. През това време мнозина политици и експерти критикува-

Илиана Тончева
itoncheva@pari.bg

” След осем години и безброй провалени търгове в средата на 2012 г. може и да пътуваме по модерен път до морето

ха предишни кандидати и процедури, но така и не предложиха разумен вариант за аутобана. Никой от тях не се замисли колко ни струва това закъснение, колко средства, отделени уж за Тракия от два поредни бюджета, потънаха неизвестно къде. Само през 2008 г. те бяха около 600 млн. лв. С всички тези пари можехме да построим поне три магистрала, коментира бившият строителен министър и депутат от ДСБ Евгени Чачев. Според него средства винаги ще се намерят, стига да има политическа воля да се свърши работата.

Сега ще трябва да се надяваме, че този път нещата ще се случат така, както са обещани, че строителните фирми - наши и чужди, които искат да строят аутобана, са преценили достатъчно добре своите възможности и риска от това да изградят модерна европейска магистрала. Както и че няма да искат допълнителни средства, както неведнъж сме

били свидетели при изпълнителите на големи инфраструктурни проекти у нас. Че победените няма да се втурнат да обжалват и да стопират процедурата, за да може ако не в средата на 2012 г., както заяви премиерът Бойко Борисов, поне в края на същата година да затворим окончателно страницата Тракия.

Оптимизъм у управляващите не липсва. Остава и да е подплатен с реални действия. В противен случай след две години отново ще се питаме защо нямаме поне една европейска магистрала и къде отидоха средствата, определени за нейното построяване. И отново няма да получим отговор. Както и няма да има осъдени - за безхаберие и харченето на държавни, сиреч на наши пари. Защото дори и от Брюксел ни предупредиха, че няма наши и ваши, а има европейски пари. И не само ни предупредиха, но и ни показаха, че дребните балкански номера вече не минават.

pari.bg Топ 3

1 WSJ: България в еврозоната до 3 години. Освен стегнат бюджет страната трябва да покрие редица критерии в сферите на държавния дълг, лихвените ставки и инфлацията.

2 Лошата бизнес среда пречи да живеем по-добре. Бизнесът губи прекалено много време за преодоляване на административни прегради, казва Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

3 Само Land Rover с ръст през 2009 г., пазарът на коли се сви с 52%.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867
МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА - 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ДЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Емилия ГУГОВА - 062/67 76 54
Плевен
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218

Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
ПРОДАЖБИ АБОНАМЕНТ
Дарина ДИМОВА - 4395840
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ - 439 5830
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Позиция

” Очакваме правителството и МВР да стигнат до края. Не бива това разкритие на „Наглите“ да замества истински най-наглите

► Иван Костов, председател на ДСБ

Число на деня

11.46

► млрд. лв. достигна пазарната капитализация на БФБ след последната търговска сесия

Коментар

Колко да взема българският лекар

Въпросът колко трябва да взема българският лекар и как да бъде остойностен изобщо трудът на медсестри, акушерки и рехабилитатори, някак странно виси в публично пространство, особено на фона на здравната реформа, която предстои. Цената на техния труд продължава да не е включена в стойността на клиничните пътеки, които здравната каса заплаща, по една проста причина - цените ще литнат нагоре.

Специалната агенция към финансовото министерство, която щеше да се занимава основно с остойностяването на медицинските дейности, които плаща здравната каса, няма да я има, научи в Пари. Двама от състава й вече са преназначени на други позиции, което означава, че финансовият министър Симеон Дянков дава заден ход и на тази своя идея, която лансира преди около 3 месеца. Чуват се слухове, че работна група в парламента щяла да прави това медицинско остойностяване, което иначе е работа на лекарския съюз и на съсловните организации, както и на здравното министерство с ресорен зам.-министър д-р Валерий Митрев. Така

Светлана Желева, szheleva@pari.bg

” Нека лекарите да получат високи възнаграждения, но да се забрани частна практика в държавните и общинските болници

например реалната цена на раждане в държавна болница, което в момента касата заплаща по 400 лв., ще бъде 900 лв. В тази сума вече е включена цената на лекарския труд.

Изобщо у нас въпросът какво възнаграждение трябва да получава българският лекар, е мръсен израз. Докторите си вземат своето, е най-честият аргумент, с който всички трябва да се преборим. Обществото ни продължава да е длъжник на лекарите и на работещите в здравеопазването с тези официални унифицирани ниски заплати, които полу-

чават. Другият аргумент - няма пари, у нас парите стигат за толкова, също не е състоятелен. И не може с това извинение да се говори по този болен въпрос.

Какъв модел на здравна реформа да следва обществото? Въпреки предложените идеи за промяна не са рядкост мненията, че здравният модел у нас е сбъркан, че в момента се прави компилация - полусоциалистическо с делегираните бюджети на болниците, полукапиталистическо с частните кабинети в болниците. Още повече че между 80 и 100 болници ще бъдат закрити в малките и средните общини. До края на февруари 2010 г. трябва да бъде подготвено постепенното преобразуване на лекарския съюз в камара. В състава й се очаква да влязат сдружението на общопрактикуващите лекари, асоциацията на специалистите от извънболничната помощ, на специализираните лекари в България, Асоциацията на болничните структури - държавни, областни и общински. И всички тези организации трябва да стигнат до единното мнение колко трябва да получава българският доктор. Мисия почти невъзможна.

Кампания

► Интересна рекламна кампания на напитка срещу махмурлук е „паркирана“ от близо година между белодробната болница и сградата на Комисията за защита на личните данни

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

pari.bg реплики

► ГЕРБ вдигна здравната осигуровка с 60%! Самоосигуряващите се здравно - безработни, студенти платено обучение, работещи на граждански и други договори, някои възрастни хора и др. - общо над 1.5 млн. души, бяха прецакани и тази година. Този път от ГЕРБаджийската клика на БОЙКО Борисов. За 2006 г. се плащаше по 6.60 лв. месечно, през 2009 г. - вече 10.40 лв., а за 2010 г. ГЕРБ вдигна месечната вноска на 16.80 лв.!!! Общо за една година 201.60 лв.

Почти една минимална заплата. В същото време за жилище и такса смет Бойко Борисов ни смъква по около 300 лв. месечно. Не се издържа в тази страна, особено в София. Нови и нови фандъци ни очакват през годината. Ясно е. Мутрите мафиоти, които сега са на власт, знаят как да ни скубят. И изнудват. Както по времето на ВИС, СИК, ИПОН, Скорпио, пирамидите, Жан Виденов...

Кобург Велчев

► За каква успешна годи-

на става дума, визирам 2010 г.? Даже и по-зле ще е от миналата. Безработицата ще бъде 18-18.5%, фалит на болници, колапс със здравеопазването, фалит на сектори, при това структуроопределящи, повишена криминогенна обстановка, тотално обедняване на 80% от работещите. И към всичко това не просто лоша, а катастрофално лоша реколта, протести всеки ден от недоволни и излъгани.

Стефан Петров

Проучване

48.9% от българите вярват на правителството

Общо 34.5% смятат, че предизборните ангажименти няма да бъдат изпълнени

Подкрепата за правителството на ГЕРБ шест месеца след старта на работата му се запазва. Това показва национално представително изследване на МВМД, проведено през втората по-

ловина на декември сред 1202 пълнолетни граждани. Доверие към него изразяват 48.9% от интервюираните, а недоверие - 41.7%. Общо 55.5% от хората са на мнение, че работата на правителството отговаря на техните очаквания, докато на противното мнение са 37.5%. От интервюираните 62.4% смятат, че правителството на ГЕРБ ще изпълни поетите предизборни ангажименти. Други 34.5% не вярват, че това ще стане.

Доверие

Разкритите престъпления са извели полицията на второ място по доверие - 46.3%, отчитат от МВМД. След нея са армията (46.0%), президентството (45.3%) и На-

47.8%

► от българите имат доверие на президента Георги Първанов

родното събрание (33.7%). Повишено е доверието и към прокуратурата, съда и ДАНС.

Фигури

Премиерът Бойко Борисов запазва високото си доверие - 63.4%. Рязко се е покачило доверието към министъра на вътрешните работи Цветан Цветанов - 60.7%. В сравнение с ноември повишението е с 9

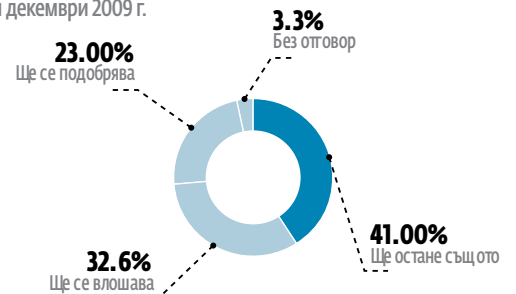
пункта. Останалите политически лидери са далеч зад тях. Министрите от правителството са запазили доверието си. Колебанията в доверието към тях е в рамките на статистическата грешка, коментират от МВМД. Единственото изключение е при министъра без портфейл Божидар Димитров. Доверието към него е 39.6% и в сравнение с ноември е регистрирано намаление с 6 пункта. С най-голямо недоверие се ползва Ахмед Доган - 82.7%.

Електорат

Електоралната подкрепа за ГЕРБ остава непроменена и изключително висока - 45.0%. На второ място с незавидните 9% е Коалиция

Какви са очакванията ви за бъдещето на България през следващите месеци?

► Към декември 2009 г.

за България. След тях са ДПС (6.5%), Атака (3.6%), Синята коалиция (2.4%) и РЗС (1.5%).

Задачи

Намаляването на безработицата е най-важният проблем, с който трябва да се захване премиерът, смятат

участниците в проучването на МВМД. Това са посочили 41.8% от анкетираните. Като втори по важност е отбелязан проблемът, свързан с борбата с корупцията - 31.7%. Третият по важност проблем е борбата с престъпността, която е посочена от 22% от анкетираните.

41.8%

► от българите смятат, че най-неотложният проблем, с който трябва да се захване премиерът е безработицата

И малката ферма

Наредба за директните продажби дава шанс на средния фермер монополисти млекопреработватели и прекупвачи

За да бъде цялостен и наистина свободен пазарът на храни, трябва да се даде шанс на средния фермер да работи по наредбата за директни продажби. В това е убедена Мирослава Дикова от коалиция Чиста храна - честен поминък. Тя е един от инициаторите и участниците в изготвянето на наредбата за директните продажби. Всъщност това е един от документите, срещнали най-голяма съпротива във времето - и сред политическата класа, и в средите на бизнеса. За нея се заговори преди две години.

Саботаж

При предишното управление написването й буквално се саботираше от средните чиновници в агроведомството. Въпреки личния ангажимент на бившия агроминистър Валери Цветанов и настояването на ексвицепремиера Меглена Плулчиева документът така и не видя бял свят. Днешният земеделски министър Мирослав Найденов и заместникът му Цветан Димитров обещаха още с влизането в министерството, че тази наредба ще започне да действа в началото на тази година.

Проблеми

В момента най-големите проблеми около нея са свързани с пазара на производените продукти. Дебатите и споровете са дали продажбата им да бъде разрешена само в населеното място, или в определена област.

Парадокс

Контролиращите са повече

Логично е да има съпротива от колеги от НВМС срещу създаването на агенцията по храните. Така се променя статуквото. Освен това е напълно възможно при преминаването под друга шапка да бъдат съкратени много хора. В момента най-голямата съпро-

Коментар

Екзотика и за туризма

Наредбата за директни продажби ще регламентира част от националната екзотика на пазара на храни. Тези продукти няма да са в конкуренция с индустриално произведените сирена и меса. Тази ниша е необходима не само за средните фермери и потребители. Тя ще даде цвят и още един шанс на българския туризъм.

Светлана Трифонова,
strifonovska@pari.bg

Според участници в обсъжданията браншовици от преработвателната индустрия най-яростно оспорват възможностите за продажба извън населеното място.

Алтернатива

Наредбата е шанс за средния фермер, който отглежда от 100 до 300 овце или 50 крави. Регистрирайки се по нея, тези хора ще могат да се освободят от феодалното бреме на прекупвачите на мляко. Те обикновено са монополисти в някой район и по презумпция предлагат най-ниски цени, обясни Мирослава Дикова. Фермерите ще могат да избират дали да си продадат суровия продукт, или да си преработят млякото и след това към него да прибавят добавена стойност. До този момент нямаше как да го направят, защото държавата не им позволяваше да продават продуктите си. И в момента, ако направим карта на фермите в страната, които биха произвеждали домашно сирене, те веднага ще бъдат посетени от Държавния ветеринарно-

санитарен контрол.

Наказания

И веднага ще бъдат глобени, ако се установи, че продават собствено сирене, даде пример Дикова. Ако говорим за свободен пазар, трябва да се даде възможност на фермерите да преработват и да продават продукцията си. Така те ще се спасят от пълната зависимост от прекупвачите.

Пазар

България е единствената страна в ЕС, в която не действа подобна наредба. По тази причина българският потребител и чуждестранният турист няма как и откъде законно да си купят прясно приготвена домашна храна. Това е и една от причините известни туристически градчета в цяла България да не предлагат нито домашно кисело мляко, нито домашни наденици, сирена, вина, кокошки и яйца. На селския туризъм в страната, доколкото го има изобщо, му липсват дъхът и цветът на националната кухня - екзотика, заради която стотици туристи са готови да прекосят половината планета. Ето защо тази наредба е ценна.

50

▶ крави приблизително притежава една средна по големина ферма

▶ Поне по пет души в район от 20 хил. души ще се регистрират по наредбата за започнат да окрупняват стопанствата си, убедена е Мирослава Дикова от

Принципи

Държавата е длъжна да осигури безопасност

Наредбата за директните продажби все още не е получила окончателния си вариант. Това важи особено за частта, която засяга мястото на продажба на произведените във фермата продукти. В момента все още се обсъжда дали пазарът да бъде само на местно или и на областно ниво. Най-важната задача на държавата е да осигури безопасност на продукцията.

Принципните положения по отношение на пазара са горе-долу следните. Про-

Д-р Венцеслава Тасева,
директор на дирекция
Безопасност на храните

” В момента все още се обсъжда дали пазарът да бъде само на местно или и на областно ниво. Продукцията може да се предлага във фермата, магазин или помещение към самата ферма и на ресторанти

дукция може да се предлага във фермата, магазин или помещение към самата ферма, да се продава на ресторанти или къщи за селски туризъм в населеното място.

Да се продава в магазин, който принадлежи на няколко производители. Условието е в него да се излагат само храни от фермите и да не се смесват с друга продукция. Заради удължения преходен период за производство на мляко този продукт може да се купува само от фермите.

Д-р Тодор Тодоров,
шеф на комисията по контрол
на Българския ветеринарен съюз

тива срещу промените идва от средните нива в службата, не говоря само за агенцията по храните. Не е нормално служителите в контролния орган, в случая НВМС, да надвишават работещите, каквито са частно практикуващите ветеринарни лекари.

Светлана Трифонова,
strifonovska@pari.bg

” Абсурдно е в копривченска кръчма да ядеш кисело мляко от супермаркета

Абсурдно е в копривченска кръчма да ядеш кисело мляко от супермаркета и „домашни питки“, взети замразени от фризера на отсрещния магазин. Вместо прочутите копривченски картофи да ти поднесат пържен чипс - полуфабрикат. Само защото местните производители нямат право да продават продукцията си.

става европейска

да пребори

директни продажби. Два пъти по толкова може би ще коалиция Чиста храна - честен поминък

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Мнение

Храните трябва да са качествени

Трябва да си зададем въпроса защо България е на първо място по сърдечно-съдови заболявания - може би не само поради липса на култура на храненето, а и заради консумирането на безопасни, но недотам качествени продукти. Затова държавата не трябва да стои безучастна.

Ако зависеше от мен, от Нова година щеше да стартира агенция за контрол на храните. Истината е, че България се нуждае от такава агенция - от единен контролен орган по отношение на безопасността и качеството. Нуждаем се от финансов ресурс и в момента не можем да го осигурим. Ако

Мирослав Найденов, министър на земеделието и храните

няма корекция в бюджета през втората половина на 2010 г., агенцията няма да може да я има. Не е добра практиката да има няколко органа на контрол на храните, както е в момента - НВМС и РИОКОЗ. Европейската практика сочи, че у нас трябва да има единна агенция.

Д-р Йордан Войнов, ген. директор на Националната ветеринарномедицинска служба:

Стопанствата ще може да правят домашно сирене и да го продават

Не съм против агенцията по храните, но трябва да е ефективна, защото в ЕС има такива агенции, които не работят добре

► **Господин Войнов, частнопрактикуващите ветеринари алармираха, че за 2010 г. не са предвидени средства за профилактика на туберкулоза, а това създава реална опасност мляко от болна крава да зарази здрав човек. Ситуацията ще стане още по-опасна, когато дългоочакваната наредба за директните продажби започне да действа. Вашият коментар?**

- Туберкулозата не е изключена от Държавната профилактична програма (ДПП) за тази година, но ще бъдат изследвани само телетата, защото е доказано в последните няколко години, че нямаме болни крави. С тези чисти резултати ще кандидатстваме пред Брюксел, за да обявим страната за свободна от туберкулоза, за да може да се осъществява свободното придвижване на животните. Колегите скачат срещу намаляването на броя на изследванията, защото така ще получат по-малко пари. Когато заех поста генерален директор през 2008 г., исках практикуващите лекари, защото те са много важно звено от нашата система, да получават адекватно заплащане. Ще направя съпоставка за средствата, отделени за ДПП в годините. За 2004 г. по програмата частните ветеринари са взели 3 млн. лв. годишно, 2008 г. - 6 млн. лв. За 2009 г. сумата скочи на 14 млн. лв., защото аз го предложих на тогавашния агроминистър Валери Цветанов.

Така частните лекари вземат близо три пъти повече в сравнение с предишните години, при положение че животните са намалели. Сега обаче те искат 23 млн. лв. Не върви по време на криза, при положение че колегите им на държавна работа са със заплати от 600 лв., те да искат такава сума.

► **Твърдите, че всички животни във фермите са проверени, дори и тези на бабите, които са с по една-две крави, така ли?**

- Да, всички, дори и тези на бабите.

► **Тогава няма пречки да започне да действа наредбата за директните продажби.**

- Наредбата ще започне да действа, когато се направят

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

необходимите промени в Закона за храните. Но тези стопанства с по една-две крави са екзотика и те няма как да работят по тази наредба. Никога не може да се постигне хигиена на производството в домашни условия така, както във ферма. Отпуснем ли юздите на директните продажби, къде ще му излезе краят. Трябва да има контрол и правила.

► **Къде ще се осъществяват директните продажби?**

- Директните продажби ще се осъществяват единствено от фермата или в магазин на фермата, който е в самото населено място.

► **Значи производителите няма да могат да носят продукцията си на пазара в големия град, където населението има нужда от екологична и прясна храна, каквато беше първоначалната идея?**

- Не, няма да може, защото млякото например не е пастеризирано. Ако разрешим на един, ще тръгнат и други покрай него и няма да му се хване краят.

► **Как може в цяла Европа това да е възможно, само тук не?**

- Асоциацията на млекопреработвателите беше против по този начин да стават нещата и се стигна до консенсусно решение да се предлага само в населеното място.

► **А сиренето? То не се пастеризира, а зрее.**

- Също са възможни продажби, ако фермерът си направи във фермата мини-цехче, където да си прави сирене... В Родопите например, където има шансове за по-развит селски туризъм,

би могло в домашни условия да се произвежда, без да има проблем да се предлага на гостите в ресторанта или хотела. Аз съм бил в такава ферма в Германия, близо до Берлин, където се извършваха директни продажби. Посещението и пазаруването са почивка и атракция. Обикновено в почивните дни цялото семейство отива на разходка там. Освен че сядат хубаво да похапнат, си купуват домашно мляко и сирене. Докато родителите похапват и пият по халба бира, децата се качват на влакче и обикалят цялата ферма, имат достъп до животните. С кошничка могат сами да си съберат току-що снесени яйца от селските кокошки. Това е пряк контакт със селото.

► **Откъде сега човек да си купи домашно сирене и мляко, след като в България все още са забранени тези продажби?**

- Сега фермите ще започнат да правят домашно сирене и хората ще могат да си купят.

► **Какво ще кажете за агенцията по храните. Говори се, че в средите на ветеринарите има съпрот**

тива за създаването ѝ?

- Аз не съм против агенцията по храните. Не мога да кажа кога ще стане, това е политическо решение. Винаги съм бил убеден, че НВМС трябва изцяло да влезе в тази агенция с всичките си сектори - здравеопазване, лабораторна дейност, защото не става дума само за контрол. При нас е цяла верига на храните и дори само едно звено да се откъсне, се нарушава цялата верига. Защото ако животните не са здрави, не може да има и здрава храна. Това, което ще се създаде, трябва да е работещо, защото има доста примери и в ЕС, където такива агенции не работят по най-добрия начин.

► **Къде например?**

- Ами ето една Ирландия, която изпусна диоксиновата криза със свинското. Тогава те от септември до декември не можаха да установят, че има проблем с диоксина. А ние първи от страните членки от ЕС се справихме. Дори преди да ни уведомят по системата за бързо съобщаване, бяхме реагирани. Даже от Брюксел се бяха учудили на бързата ни реакция.

Светлана Трифоновска

Профилактика Помощите е редно да са за животновъдите

► В нито една страна в света държавата не раздава така пари на ветеринарни лекари както в България за извършване на определена услуга.

► Средствата за профилактика на животните трябва да са вързани с помощите на фермери-

те и съответно те да плащат на ветеринарите. Така животновъдът ще може да избира ветеринар, който ще го обслужва, защото те са като скачени съдове. Сега някой му го насажда отгоре, защото съсловната организация нарежда, че доктор Х и никой друг ще го обслужва.

► Задължително фермерът трябва да си избере кой да го обслужва.

Големите наши играчи ще наддават за Тракия

До 3 май обещаваат трите отсечки на магистралата да получат строителни разрешения

До два месеца ще е ясен строителят на отсечката Стара Загора - Нова Загора от автомагистрала Тракия, събщи регионалният министър Росен Плевнелиев при отварянето на офертите на участниците в търга за първата от оставащите три отсечки от аутобана.

Кандидати

Осем са кандидатите да строят Лот 2. Това са същите фирми, участвали в предишната процедура за избор на строител и строителен надзор, прекратена в края на 2008 г., но прегрупираны по различен начин.

Предложения да строят Лот 2 от магистрала Тракия са внесли австрийските компании Strabag и Alpine Bau. Strabag участва самостоятелно, а Alpine Bau - в консорциум с Холдинг Пътища на бизнесмена Васил Божков. Още три фирми, собственост на Божков - Мостстрой, Пътно поддръжане Пловдив и Пътни строежи В. Търново, ще играят заедно с хърватската Конструктор инженеринг. Две гръцки фирми са сред участниците в търга - Aktor и Terna. Втората модернизира част от жп

линията Пловдив - Свиленград. Сред кандидатите е и турската Доуш Иншаат, която строи участък от софийското метро.

Две са българските обединения в конкурса. Първото е Български магистрала, в което влизат Главболгарстрой на Симеон Пешов, Автомагистрала Черно море-Шумен, Пътстрой 92 и Иса 2000. Второто обединение е между Трейс груп и СК 13 холдинг, контролирани от Николай Михайлов и Николай Таков.

Прогнози

Фаворит в търга е хърватската Конструктор инженеринг с подизпълнителите нашите Мостстрой и Пътно поддръжане, твърдят източници на вестника. Според тях хърватските строителни компании в последните четири години са изградили около 850 км магистрала с множество тунели и мостове, а Мостстрой също е с богат опит в пътно строителство у нас.

Процедура

Офертите ще бъдат поставени в контейнери, запечатани в присъствието на нотариус и пренесени от

▶ Регионалният министър Росен Плевнелиев (вдясно) даде старт на отварянето на офертите за Лот 2 на магистрала Тракия

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

военна полиция в заседателната зала на Министерството на отбраната, заяви регионалният министър. Там мерките за сигурност отговаряли на стандартите на НАТО. Комисията по избор на изпълнител на Лот 2 първо ще оцени техническите параметри на предложенията. В комисията влизат представители на Министерския съвет, регионалното, транспортното и финансовото министерство, Агенция Пътна инфраструктура и Агенцията

за обществени поръчки. Кандидатите, чиито оферти отговарят на техническите критерии, ще преминават във втория етап на конкурса, на който ще се разглеждат ценовите предложения.

Коментари

Аз очаквах от 66 закупени документи за конкурса между 10 и 15 да са реални кандидати, но и 8 е добър резултат, коментира Росен Плевнелиев. Нямам опасения, че ще бъде нарушена прозрачността при

определяне на победителя в конкурса, заяви още той. До 3 май ще бъдат получени строителните разрешения и за трите отсечки на магистралата, събщи Плевнелиев. Вече е одобрен ОВОС за трасето.

Процедурата по избор на строител за магистрала Тракия продължи прекалено дълго, досега да сме изградили три пъти трасето от 115 км, ако предишните две правителства не бяха робували повече на лични, отколкото на държавни

интереси. Това коментира Евгени Чачев, бивш строителен министър и депутат от ДСБ. През тези 8 години не липсваха нито чужди, нито наши фирми с потенциал да построят аутобана, финансиране също можеше да се намери, като първоначално търговете тръгнат с пари от бюджета, смята той. Това на практика ще се случи и сега, докато дойдат средствата от ОП Транспорт. 96 млн. EUR ще струва строителството на Лот 2 от магистралата.

Илиана Тончева

С пари от ИСПА ще довършат водните цикли в София, Сливен и Кюстендил

▶ Нона Караджова и Йорданка Фанджкова направиха първа копка на реконструкцията на станцията в Кубратово

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Останалите екопроекти по програмата ще се довършват със собствени средства

По предварителна информация Европейската комисия ще разреши удължаване на някои закъснели проекти, финансирани по програма ИСПА, която трябва да приключи в края на 2010 г. Това събщи министърът на околната среда Нона Караджова по време на официалния старт на ремонта на пречиствателната станция за отпадъчни води в Кубратово, която се изгражда с пари от ИСПА.

Проекти

Някои финансови меморандуми, сключени след 2004 г., най-вероятно ще бъдат удължени с една година. Става дума за усвояването на средствата за интегри-

раните водни цикли на София, Сливен и Кюстендил, научи в. Пари. По ИСПА се строи и магистрала Люлин, за която също се очаква удължаване на срока.

След 2004 г. са подписани и меморандумите за изграждането на пречиствателните станции за отпадъчни води в басейна на река Марица - Стара Загора, Димитровград и Хасково, както интегрираните водни проекти на Бургас и Русе. За тези проекти отговаря МРРБ и е възможно и те да бъдат удължени.

Забавяне

Почти всички обекти по ИСПА в областта на екологията имат закъснения и скоро ще бъдат предоставени данни за всички. Има над 20 финансови меморандума с по няколко договора, които са над 50. Приключването на

тези обекти ще стане със собствени средства, обясни министър Караджова. Преговаряме с изпълнителите да не се допускат нови закъснения, правим отстъпки, за да вървят нещата, призна Караджова.

София

Реконструкцията на пречиствателната станция Кубратово е част от него. За строителните работи на станцията са предвидени 29.9 млн. EUR. С доизграждане на помпената станция за град Нови Искър и на специален тласкател 22 000 жители от района ще бъдат свързани с пречиствателната станция.

С привършване на интегрирания воден проект на столицата отпадъчните води на още 342 000 души ще се пречистват. Сега те се заустват в реки. В рамките на интегрирания воден ци-

къл на София са още два договора за реконструкция на ВиК мрежата и един за пречиствателни станции - в Мала църква и в Пасарел. Само по единия проект за ремонт на канализацията обаче има сключен договор.

Смет

Депото в Суходол отговаря на всички законови изисквания и твърденията, че София третира отпадъците си неекологично, не са основателни, коментира екоминистърът. За доказателство на нейните думи кметът Йорданка Фанджкова обяви, че ВАС е потвърдил издаденото комплексно разрешително за втората и третата клетка на втория етап на депото в Суходол.

В момента боклукът на София се складира в първия етап на сметището, който още не е запълнен.

Красимира Янева

Регулаторът предупреди за по-скъп ток след 1 юли

ЕРП ще връщат надвзети суми с по-голяма лихва

Вероятно ще има поскъпване на тока след 1 юли заради вдигането на цените на енергоносителите на световните пазари. Това заяви председателят на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране Ангел Семерджиев. Според него няма основание за промяна на цените на тока преди 1 юли.

Промени

Тази седмица изтича едномесечният срок, в който електроразпределителните дружества трябва да променят общите условия за потребителите си. Когато електроразпределително дружество е надвзело суми от потребителя, то ще връща разликата със законната лихва, а не както е записано в общите условия с основния лихвен процент. Когато токът е прекъснат заради неплащане и абонаментът плати задължението си, електрозахранването трябва да бъде възстановено в следващия календарен ден, дори той да е почивен.

Ако има много жалби за изкривени изравнителни сметки, те ще се групират и ще се направи проверка, казват от ДКЕВР. Недоволните могат да подават жалби, но нямат право да не платят сметката. Според общите условия, ако потребителят възразява писмено срещу сметката,

► **Поскъпването на тока ще е заради вдигането на цените на енергоносителите на световните пазари, заяви председателят на ДКЕВР Ангел Семерджиев**

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

дружеството няма право да спира тока. Въпросът е, че дружествата не ги прилагат, каза още председателят на ДКЕВР.

Отчитане

От 1 февруари влиза в сила решението за едномесечно отчитане за битови потребители на ЧЕЗ. ДКЕВР проверява от 11 януари готовността на дружеството за това отчитане, като проверката ще приключи до 15 януари. Тогава ще е ясно дали ЧЕЗ Електро и ЧЕЗ Електроразпределение са готови, поясни Ангел Семерджиев. Би трябвало дружеството да се е подготвило за преминаване

към едномесечно отчитане в рамките на трите месеца, които им дадохме, каза Семерджиев. ДКЕВР се надява ЧЕЗ да си изпълни графика.

Няма основание ЧЕЗ да компенсира загуби от преминаване към едномесечно отчитане, смятат от ДКЕВР. Държавният регулатор ще провери дали ЧЕЗ отчита потреблението всеки месец. ДКЕВР ще постанови наказателни мерки, ако електроразпределителното дружество, което обслужва Западна България - ЧЕЗ, не е готово да въведе едномесечно отчитане на електроенергията от 1 февруари.

ВЕИ проекти

Трябва да има гаранции за взаимното изгълнение на графици при присъединяване на ВЕИ, казаха от комисията. На заседанието си вчера комисията зададе въпроси на чакащи присъединяване към НЕК, три ВЕИ проекта - АСМ БГ инвестиции ООД, Еко Енерджи САС и Сосиете ендустриел дьо Л'Атлантик ЕАД. ДКЕВР се интересува от финансирането им и от рисковете, които крият проектите. Окончателно решение за съдбата на няколко проекта ще бъде взето на закрито заседание на 18 януари.

Гая Кларк

Намерение Лимити на лечение по диагнози

Обмисля се въвеждането на лимити на лечение по диагнози от 1 април 2010 г. Дотогава трябва да бъде създадена и комисия, която да работи за създаването на критерии за различните диагнози, съобщи зам.-директорът на НЗОК д-р Албена Златарева. Ще се определи каква ще е средната стойност на лечението по една диагноза, която касата ще плаща. На всеки 3 месеца касата ще преценява какви са разходите и сама ще определя този лимит.

Св. Желева | pari.bg

Проверки Ресторанти и хотели масово укриват обороти

Масово заведенията и хотелите укриват обороти и по този начин не внасят дължимите данъци. Това е показала проверка на данъчни инспектори в дните около студентския празник. За периода от 7 до 9 декември в страната са извършени 498 ревизии на 364 обекта. В резултат на проверки оборотите на търговските обекти са скочили средно шест пъти, посочват от НАП. Ревизорите са установили укриване на обороти в 115 от проверените хотели, ресторанти и барове. От НАП посочват, че в момента текат ревизии на хотели, ресторанти и заведения в зимните курорти. Данъчните следят за отчитането на оборотите, издаването на касови бележки и фактури.

Б. Вачева | pari.bg

Инициатива Привличаме израелски туристи

Възможностите за привличане на израелски туристи са обсъдили министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков и министърът на туризма на Израел Стас Мисечников. Срещата е част от визитата на българската правителствена делегация в Израел. В момента Турция е един от силните регионални конкуренти на България в сферата на туризма. Там годишно отиват около 800 хил. израелски граждани. През 2008 г. страната ни е била посетена от 106 хил. израелци. България ще участва в международното туристическо изложение в Тел Авив на 9 и 10 февруари. Интерес за България представляват и съвместните енергийни проекти.

Д. Черкезова | pari.bg

София Намаляват таксите за маршрутките

Месечните такси, които плащат частните превозвачи към Столичната община, ще бъдат намалени драстично. Вместо 50 лв. на маршрутката ще се плащат само 10 лв. За автобуси от републиканската транспортна схема, за които сега се плащат по 70 лв. на месец, ще се дават също 10 лв. От 140 лв. на 20 лв. пада таксата за автобусите класове 2 и 3. Като намаление тези цени, Столичната община ще загуби 350 хил. лв. за година. Задълженията на маршрутките към общината са на стойност 50 хил. лв., а автобусните превози - 200 000 лв.

Кр. Янева | pari.bg

Toyota отново е лидер на автопазара

Кризата сви продажбите на нови коли с 52.2%

Кризата доведе до първи годишен спад на автомобилния пазар в България от 1999 г. насам, показва статистиката на Асоциацията на автомобилните производители у нас за 2009 г. Пак през миналата година Toyota успя да си върне лидерската позиция по пазарен дял, която бе заета от Opel през 2008 г.

Данни

През миналата година у нас са продадени общо 25 700 автомобила, което е с 52.2% по-малко спрямо 2008 г. Това е и най-голямото свиване на пазара от 1992 г. насам, или откакто се води статистика за продажбите у нас. Ако се добавят и продадените камиони, автобуси и мотоциклети, общата бройка продажби е 26 800, или с 53.7% по-малко спрямо предходната година.

Нямаме особено големи основания да сме оптимисти за 2009 г., коментира за в. Пари Светла Василева, маркетинг мениджър в Мото-Пфое, вносител на Ford,

► **Сделка за 180 продажби на Defender 110 помогна на Land Rover да се превърне в единствената марка, отчела ръст у нас**

Volvo, Jaguar и Land Rover. Тя очаква лек ръст спрямо 2009 г.

Единствената марка, която е отчела повече продажби у нас за миналата година, е Land Rover, показва статистиката. Ръстът е от 29.8% до 231 продадени автомобила, което се дължи на сделка за 180 возила с Гранична полиция, каза Василева.

Кризата помогна и на Toyota да си върне лидерската позиция по пазарен дял у нас. Над 2800 автомобила от японската марка са били продадени в България за миналата година, което е спад от 44.5% спрямо 2008 г. и представлява 10.97% от пазара. Предишният лидер Opel слиза на четвърта пози-

ция с 8.52% пазарен дял, или 2191 продадени автомобила (59.9% спад).

На втора позиция за миналата година е френската Peugeot с 8.8% от пазара, а на трета - германската Volkswagen с 8.76% пазарен дял.

Камиони

В групата автобуси и камиони положението е още по-драматично. Там продажбите са паднали със 73% за 2009 г. - 1.1 хил. бройки, а лидер на пазара е Mercedes с 43.23% от всички продажби.

Продажбите на мотори са се свили с 25.9% до 488 единици за миналата година, показва още статистиката.

МВР се отказа да бъде Big Brother в интернет

Интернет и мобилните оператори протестират срещу искането да предоставят информация до два часа

МВР се отказва от интернет-фейса, чрез който да има директен и непрекъснат достъп до трафик данните на мобилните и интернет операторите, стана ясно по време на дискусиата за промени в Закона за електронните съобщения (ЗЕС). За сметка на това се изисква те да предоставят исканата от компетентните органи информация в рамките на два часа, което предизвика нова вълна от протести.

Срок

Според представителите на мобилните оператори спазването на поставения срок е непосилен и е свързан с допълнителни разходи и ангажиране на служители в компанията. Според различните оценки реалният срок за обратна реакция е от 24 часа до три дни. Не смятам,

че е проблем за големите мобилни оператори да дават за два часа трафикни данни, обаче е мнението на зам.-министъра на вътрешните работи Веселин Вучков.

Разходи

Близо 30 млн. EUR годишно ще са разходите на интернет доставчиците за предоставяне на данни на МВР, изчисляват от Организацията за цифрови права Електронна граница. От мобилните оператори дори намекнаха, че трябва да бъдат компенсирани за разходите, които трябва да направят. Те по-скоро застанаха зад идеята за директен интерфейс, тъй като ще им спести разходи и допълнителни ангажименти.

Информация

В промените в ЗЕС е отбелязано, че ако исканата от операторите информация не бъде предоставена в срок, то подлежат на солидни глоби. Те варират от 10 хил. до 300 хил. лв. Предвижда се изчерпате-

лен списък от престъпления, при които органите на МВР имат право да изискват информация за трафик данните от мобилните и интернет операторите.

С поправките в закона е въведен и нов член, който е свързан с дейността на Комисията за защита на личните данни. Чрез разпоредбите се увеличават контролните ни функции, коментира за в. Пари Венета Шопова, председател на комисията. Тя обръща внимание, че част от промените са свързани и със създаването на парламентарна комисия, която да защитава гражданите при незаконен достъп до личните им данни, но функциите й не са добре разписани.

Дарина Черкезова

30

► млн. EUR са разходите на интернет доставчиците за данни към МВР

CRM пазарът се удвоява през 2010 г.

► Около 25-26 CRM инсталации функционират у нас в момента, заяви Орлин Дочев, мениджър Бизнес решения в Microsoft България СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Microsoft пуска безплатна тестова версия на своя софтуер за управление на връзки с клиенти

Двоен ръст на пазара на софтуер за управление на връзките с клиенти - CRM, очаква Орлин Дочев, мениджър Бизнес решения в Microsoft България. По думите му в момента у нас функционират около 25-26 инсталации. Компанията таргетира всички сегменти на бизнеса у нас, но очаква най-жив интерес от страна на по-големите компании.

Дебют

Днес компанията представи у нас официално програмата си Click-try-buy. Чрез нея всеки бизнес в България ще може да изпробва безплатно в рамките на 30 дни последната версия Dynamics CRM решението на компанията. След този пробен период клиентът може да свали информацията, която е натрупал, или да закупи лиценз за използване на Dynamics CRM. Страната ни е една от петте в Източна Европа заедно с Унгария, Словения, Латвия и Румъния, в които е стартирана програмата. Преди това тя е била пусната в САЩ, а впоследствие и в Западна Европа, където резултатите са надминали очакванията. Над 10% от изпробвалите Dynamics SRM в

Статистика Фирмите в Пловдив подават онлайн данни

Половината от статистическите данни, предавани от над 30 000 компании в Пловдивска област, вече се подават по електронен път, съобщил директорът на Териториалното статистическо бюро в Пловдив Георги Ангелов. Неговата прогноза за 2010 г. е, че с въвеждането на новата информационна система Бизнес статистика, която работи непрекъснато 24 часа в денонощието, този процент ще нарасне. Това е начинът, по който ще се справим с огромния обем на информацията, търсена от нас, каза Ангелов.

М. Ванчев | pari.bg

Прогноза У нас „облакът“ не е популярен

► Според представителите на софтуерния гигант от икономическа гледна точка използването на CRM на отдалечен сървър, или т.нар. облак, е адекватно, ако с такъв софтуер ще се работи до две години.

► За по-дългосрочна употреба обаче се препоръчва закупуването на лиценз, който да бъде инсталиран на клиентски сървъри.

► Според Дочев у нас ще е по-популярен именно този вариант, тъй като „българинът обича да си гражда собствената си градина“. От Microsoft обаче гарантират сигурността на отдалеченото си решение.

Дания са закупили продукта, заявиха от Microsoft.

Лицензи

Опциите за лицензиране са две - лицензът може да бъде хостван както на собствен сървър на клиента, така и на сървър на един от петте партньора на Microsoft у нас - Интелиджънт Системс, ЛЛП България, Писакс Кредере, Технолога и Парафлю.

Христо Ласков

Инициатива EVN с кампания по общините

Инициативата на EVN Bulgaria Енергиен съветник на колежа консултира персонално 1233 клиента на компанията. Тя стартира в края на юли 2009 г. и за пет месеца енергийният бус направи 25 посещения в населени места от Югоизточна България. Идеята за енергиен офис на колежа беше приветствана от общините. Бусът ще обикаля селищата и тази година. Специално обучен сътрудник на компанията дава съвети за енергийна ефективност и разумно използване на тока и отговаря на въпроси от клиентите.

Г. Кларк | pari.bg

Интервю Емил Хърсев, финансист

Вън от кризата сме, но от това нищо добро не следва

Въпреки воплите туризмът е най-слабо засегнатият отрасъл

► Господин Хърсев, как ще определите изминалата 2009 г. и кои сектори в икономиката бяха най-силно засегнати?

- Отговорът на този въпрос е очевиден. 2009-а беше тежка година за българския бизнес, макар че световната финансова криза за щастие не се отрази в толкова голяма степен на България, колкото в другите страни от Европа. Най-засегнати бяха онези отрасли, в които се образуваха балони на свръхактивност - строителство, недвижими имоти, както и цялата търговия с имоти. Цените на тези инвестиционни активи бяха завишени многократно и затова този сектор е сред най-потърпевшите. Ние още през 2007 г. предупреждавахме, че този ръст не може да продължи, независимо дали има криза или не. Отраслите, които произвеждат продукция, свързана с дългосрочни инвестиции, като тежкото машиностроене и добивната промишленост, също бяха сред най-засегнатите заради свитото търсене. Компаниите прибегнаха до използването на запасите си и това винаги е сигнал, че намалява търсенето на нови суровини. Затова и сега след първите признаци за достигнатото дъно и излизане от рецесията цените на суровините ще започват бавно да се покачват и фирмите да се посъвземат.

► Има ли сектор у нас, който е останал незасегнат от кризата, например хранително-вкусовата промишленост?

- Незасегнат отрасъл у нас според мен е туризмът. При всичките оплаквания и вопли на едно много силно лоби той все пак бележи положителни резултати в тези трудни условия. При криза туристите се преориентират от по-люксозните и скъпи дестинации към такива с по-ниско качество, но и по-евтини, каквато е България. Затова ние имаме уникалния шанс през миналата година да увеличим нощувките, както и да

” Очаква ни поне тригодишна депресия, а тя е по-тежък процес от рецесията - ще сме свидетели на принудително събиране на дългове, фалити на фирми, разпродажби, закриване на работни места и т.н.

се повишат постъпленията в сектора. Все още обаче официалните данни не са излезли. Те ще станат ясни през март и тогава реално ще видим какво се е случило. Има сегменти в този отрасъл, които бяха засегнати от кризата, и това най-вече важи за по-скъпите, петзвездни хотели. За сметка на това печалби реализират евтините и масови хотели.

Друг интересен факт за туристическия сектор у нас е, че бяхме свидетели на пренасочване на туристите. Голяма част от българите предпочетоха местните курорти, вместо да пътуват до далечни дестинации. Ако гледаме статистиката за влезлите чужденци у нас, през 2009 г. те намаляват. Посещенията им обаче бяха с различен характер, някои идваха в България, за да си купят имот. Докато сега по-вероятно е да дойдат, за да си го продадат. Така че по-малкото чужденци, преминали границата ни, не означава автоматично спад на приходите в туризма. Интересното е, че се наблюдава ръст на нощувките у нас, въпреки че продължителността на тазгодишния летен сезон беше намалена заради страха от кризата. Чартърните полети тръгнаха по-късно и въпреки това се забелязва увеличението им през зимния сезон. Свидетели сме и на приток на туристи от съседни страни. През последния уикенд буквално има наплив на туристи от Македония и Сърбия, след като паднаха визите. Финансовото измерение обаче ще го видим чак през 2011 г.

► Какво ни очаква през тази година - в международен план, а и у нас?

- Тази и следващите няколко години, вероятно три или четири, ни чака много по-неприятен, много по-опасен период - период на депресия. Много анализатори, финансиста, а и политици твърдят, че ние все още сме в криза и не сме излезли от нея. За мен това е дълбока илюзия. Истината е, че ние вече сме излезли от кризата, но от това обаче нищо добро не следва. Периода на рецесията или свиването на глобалната икономика вече сме го подминали. Лошото е, че сега седим в това свито състояние и то ще продължи доста дълго. Великата депресия, с която неслучайно сравняват сегашната криза, показва 2-3 години период на рецесия от края на 1929 до средата на 1933 г., след което шест години глобалната икономика е била в депресия. Би трябвало да очакваме сега да сме свидетели на три години депресия, защото сегашната криза беше два пъти по-кратка. Това е в най-добрия случай.

Важно е да отбележим, че депресията е много по-тежък процес от рецесията. При продължителен спад на икономиката повечето икономически субекти заемат изчаквателна позиция - кредиторите не си събират задълженията, компаниите изчакват и не уволняват работници. Докато при депресията сме свидетели на принудително събиране на дългове, фалити на фирми, разпродажби, закриване на работни места и т.н. Това, че сме излезли от кризата, не означава, че се връщаме във времената на бурно развитие на икономиката и бум на кредитирането.

► Очакват ли тази година да ни приемат в чакалнята за еврозоната?

- Да, смятам, че България има всички шансове да влезе в ERM II. Това е нашата непосредствена национална цел, която трябва да преследваме с цената на всичко. Влизането ни

в еврозоната е единственият начин да излезем от системата на валутен борд. Приемането ни ще намали сериозно риска на страната ни, тъй като ние ще изоставим един изкуствено поддържан паричен режим. И на практика това е причината по левовите кредити и депозити лихвите да са високи от тези в евро.

Валутният борд у нас беше успешен. Нещо, в което, трябва да си признаем, аз се съмнявах. За щастие практиката показва, че той работи. България успя да поддържа финансова дисциплина, докато аз смятах, че подобно нещо не може да се случи на Балканите. Поне това показаха опитите в Сърбия и Македония. Паричният съвет там се разпадна с гръм и трясък поради невъзможността на страните да спазват финансовата дисциплина.

По отношение на покриването на критериите от Маастрихт ние засега не изпълняваме този за инфлацията. Но аз смятам, че към края на март ще покривам и него заради дефлацията,

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

която се наблюдава през последните месеци. Не трябва да забравяме, че в приемането ни има голяма доза политика и бюрокрация, защото все пак този договор от Маастрихт е политически документ и всеки, който е средно икономически грамотен, знае, че критериите, залегнали в него, нямат нищо общо с икономиката.

► Ще успее ли правителството да балансира бюджета за тази година?

- Убеден съм, че правителството е в състояние да се справи с балансирането на приходите и разходите в хазната. Може да не успее само ако се поддаде на всички искания за пари. За момента финансовият министър Симеон Дянков се справя добре в сегашните трудни условия.

► Какво бихте посъветвали Бойко Борисов и Симеон Дянков, за да излезем отново по пътя на растежа?

- Ако се случи отново икономиката да тръгне нагоре, това ще е чудесно. България

Валутният борд у нас е успешен. Нещо, в което, трябва да си призная, аз се съмнявах. Сега предстои да влезем в еврозоната

обаче за разлика от развитите икономики не разполага с ресурсите, за да си плати, така че да върне икономиката по пътя на растежа. Ето Германия може да си позволи да хвърли трилиони евро държавни пари, които ги няма в бюджета и може да ги вземе назаем, за

2010 г. Бум на сливания и придобивания

► Приток на инвестиции у нас се наблюдава по линия на сливанията и придобиванията. За нашата икономика са характерни много на брой малки фирми, които са силно раз-

да подкрепи икономиката. Нищо, че това ще доведе до сериозен скок на дефицита и дълга й.

Ние нямаме този достъп до световните финансови пазари, няма как да получим пари и за това няма смисъл да плащаме за едно симулирано развитие. Според мен ние трябва да живеем дотам, докъдето ни стига чергата. Българската икономика се базира на една изгладувана конкурентоспособност. Много държави са минали по този път. Германия и Япония също са минали през тази икономика на мизерията.

Билиана Вачева

дробени и някои от тях са доста неефективни. Всяка от тях търси своя чужд партньор.

► Тази година се очаква тази тенденция да се задълбочи. Освен това българите, които работят и живеят в чужбина, продължават да преведат част от доходите си тук.

Индустриалните площи в София са се увеличили с 22%

Строи се в широката периферия на столицата

През 2009 г. индустриалните площи в София се увеличиха с 22% от 1.5 млн. до 1.83 млн. кв. м. За сравнение през 2008 г. ръстът е бил 25%. Данните са на специализираната в сферата на бизнес имотите консултантска компания MBL, която е асоцииран партньор на СВ Richard Ellis за България.

Тенденция

През изминалата година се е затвърдила тенденцията строителството на индустриални площи да се изнася към широката периферия на София. Общо 83% от започнатото строителство на 219 хил. кв. м индустриални площи са извън рамките на Околовръстния път, казват от MBL. Като най-атрактивно се налага направлението между двете магистрала Хемус и Тракия, като в община Елин Пелин са разположени 77% от започнатите през последното тримесечие индустриални площи.

Складове

През 2009 г. повечето търговски вериги намериха решение за централен склад в района на София. Penny Market завършиха базата си край с. Столник, а Lidl изграждат централния си склад край с. Равно поле. В същото време от Billa започнаха да строят дистрибуционен център край Гара Елин Пелин, Riccadilly закупили терен и оповестиха плановете си за строителство на централен склад до Гара Елин Пелин, а Фантастиконаеха помещения в западната част на София.

Производства

Производствените предпри-

ятия обаче са на противоположния полюс, тъй като заради кризата някои от фабриките бяха принудени да намалят или прекратят дейността си, отчитат от MBL. Италианският текстилен производител Миролио затвори фабриката си за шамповане на платове в Елин Пелин. В момента обектът, който разполага с над 25 хил. кв. м складови и производствени площи, се отдава под наем. Още няколко по-малки текстилни предприятия затвориха врати и съкратиха персонала си.

Ситуацията беше лоша и за производителите на строителни материали. Заради намалелите поръчки се наложи да съкращават мощности и да оптимизират разходите си, което

доведе и до преотдаване на собствени имоти.

Търсене

Търсенето на индустриални площи в София намалява. През 2009 г. са усвоени 280 хил. кв. м, което е с 5% по-малко от предходната година. В същото време свободните индустриални площи в София нараснаха от 15 хил. кв. м до 65 хил. кв. м през 2009 г., като новото на незаети площи се повиши от около 1% в началото на годината до 3.6% през последното тримесечие на 2009 г. Наемите на нови индустриални площи отбелязаха спад от нива 5.5-6 EUR в началото на 2009 г. до 4.75-5 EUR към края на годината.

Дарина Черкезова, Красимира Янева

► Цената е била водещият мотив при покупките на жилища през 2009 г.

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Спад с 15.75% поевтиняват жилищата

- Най-търсени са апартаменти с 60-70 кв. м площ.
- Най-търсените жилищни имоти през 2009 г. са тези от 60-70 кв. м площ, ново строителство, става ясно от доклад на компанията за недвижими имоти Форос.
- 50 000 EUR е сумата,

която купувачите в София, Варна, Бургас и Стара Загора са били готови да платят за такъв тип имот.

► Водещ мотив за покупка на жилище през 2009 г. е била цената.

► 15.75% е средният спад на офертните цени за жилища в страната. Най-голямо понижение в цените има за старото строителство - 16.84%. На второ място по поевтиняване са панелките - 15.15%, а на трето е новото строителство с 15.11%.

Железниците ще пестят ток

Монтират електромери в локомотивите

► Железниците минават към икономии

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Националната компания Железопътна инфраструктура отдели в своя дъщерна фирма дейностите по поддръжката на електрическата мрежа на влаковете, съобщи в Пловдив генералният директор инж. Милчо Ламбрев. От началото на годината поделение Електроразпределение вече управлява дълготрайни материални активи на стойност 302 млн. лв. и в него са преназначени всички 1200 жепейци, които досега са били пръснати в четири отделни секции. До края на февруари поделение Електроразпределение ще получи лиценз за тягова електрическа енергия, която ще се ползва от превозвачите на железопътни товари, каза инж. Ламбрев. Според Стоян Стоянов - но-

вия директор на дъщерната структура Електроразпределение, обединяването на досегашните звена ще има добър икономически ефект. Практиката на други европейски страни при контрол на разхода на енергия от електрическите локомотиви е да се съкрати потреблението с около 30 на сто - нещо постижимо и у нас, счита г-н Стоянов. Това ще се постигне чрез поставяне на електромери в локомотивите, но инвестицията е

голяма и не може да стане веднага, добави той. Чрез новото поделение компанията ще икономиса и административен персонал, като до края на февруари ще бъдат съкратени общо 280 чиновници.

Промяната няма да се отрази по никакъв начин върху сигурността на железопътните превози и ние даваме 100 процента гаранция за това, увери Стоян Стоянов.

Михаил Ванчев

Енергетика
САЩ вече е
производител № 1
на газ

САЩ са изместили Русия като най-големия световен производител на природен газ през миналата година. Основен принос за рокадата има спадът на търсенето в Русия заради световната криза и едновременно с това нетрадиционните източници, към които са прибегнали американските компании. Производството в САЩ се е увеличило с 3.9% за периода януари - октомври 2009 г. до 519 млрд. куб. м, показват данните на енергийното министерство в страната. В същото време Русия отчита 17% спад до 462 млрд. куб. м. Очаква се за цялата минала година САЩ да отчетат 624 млрд. куб. м природен газ, а Русия - до 582 млрд. куб. м. Русия разполага с най-големите резерви на суровината в света и контролира една четвърт от европейския пазар. Спадът на руската икономика обаче доведе до свиване на търсенето на суровината и това измести страната от челното място.

План
Обама събира
120 млрд. USD
от банките

Американският президент Барак Обама планира да събере 120 млрд. USD такси от банките, за да възстанови загубите от програмата за освобождаване от проблемни активи (TARP) и да намали дефицита, съобщава от администрацията му. Все още обаче не са конкретизирани окончателната структура на таксите и подходът, който ще бъде приложен към големите трезори, които успяха да се върнат към печалбата, твърди източник от Белия дом. Очаква се повече подробности за плана да има в бюджета на страната за 2011 г., който Обама ще представи пред Конгреса следващия месец. Според източника в предложението няма да бъде включена такса върху бонусите на Уолстрийт или върху трансакциите при финансови услуги. През миналата година спасителният план на правителството на стойност 700 млрд. USD доведе до рекордния дефицит от 1.4 трлн. USD.

2

► млрд. EUR кредитна линия отпусна френският президент Никола Саркози за малкия и средния бизнес

► Малките компании са най-засегнати от кризата, а те дават работа на 70% от жителите на Европейския съюз

Малкият бизнес спъва възстановяването

Правителствата се опитват да помогнат на компаниите да решат проблемите си

Малкият бизнес може да се окаже решаваща спънка за възстановяването от тежката финансова и икономическа криза, пише Wall Street Journal. Основен проблем пред средните и по-малките фирми остават трудно достъпните кредити, което възпрепятства развитието на по-дребните компании, осигуряващи над 70% от заетостта в Европа и над 49% в САЩ, показват резултатите от проучване на Европейската централна

банка. Около 43% от малките и средните компании на Стария континент отчитат, че получаването на кредит още през първата половина на 2009 г. е било доста по-трудно, отколкото през предходни години. Едва 10% твърдят, че са били одобрени за кредит по-лесно, показва статистиката.

Прогноза
Кризата при най-малките в Европа тепърва предстои,

твърдят анализатори. В САЩ дребният бизнес се задъхва заради липсата на кредити, които спъват развитието му, а 15% от компаниите, за които работят под 250 души, отчитат, че ситуацията непрекъснато се влошава. Ситуацията в Европа е подобна.

Или поне почти навсякъде в Европа. В Германия например малките и средните компании осигуряват 70% от заетостта. Те обаче не са натрупали толкова големи задължения, колкото еквивалентните им компании в Испания, Франция и Италия.

Мерки
Европейските правителства вече са осъзнали този проблем и вече започват да представят програми за съживяването на малкия биз-

нес на Стария континент. Така например Франция и Германия вече проведоха преговори с най-големите кредитори, чиято цел бе съживяването на кредитните линии за най-малките предприятия.

Банките приеха тази идея с отворени обятия. В наш интерес е да даваме кредити, коментира Северин Кабане, заместник главен изпълнителен директор на френската Societe Generale. Подобно е мнението на BNP Paribas и италианската Intesa Sanpaolo, пише Wall Street Journal.

През август миналата година италианското правителство обяви едногодишен мораториум върху ипотечните и още няколко вида кредити, теглени от малки и средни компании, от които се възползваха над 50

хил. фирми в страната. По същото време френският президент Никола Саркози отпусна 2 млрд. EUR кредитна линия в помощ на най-малките компании.

Фалити
Освен липсата на кредити малкият бизнес в Европа е изправен и пред друг проблем - голяма част от семейните компании отказват да наемат професионални мениджъри или да дават средства за външни инвестиции. Това може да доведе до вълна от консолидации в този сегмент, коментират икономисти. По-лошият сценарий са фалитите, които през 2010 г. ще бъдат поне колкото бяха и през миналата година, твърдят анализатори. Това може да стимулира допълнително вълната от консолидации.

Продажбите на Metro се стопиха заради свитото потребление в Източна Европа

Приходите на веригата са паднали с 3.4% през четвъртото тримесечие

Приходите на най-голямата германска верига за продажби на дребно Metro са паднали с 3.4% през четвъртото тримесечие на 2009 г. заради намалелото потребление в Източна Европа. Продажбите за последните три месеца на годината са се свили до 19.4 млрд. EUR от 20.1 млрд. EUR година преди това. Приходите за цялата година преди данъчно облагане ще бъдат в съответствие с

очакванията, прогнозирант от компанията.

Лидерство
През 2008 г. Metro измести Tesco от третото място сред най-големите вериги за продажба на дребно в света. Около 1/4 от приходите на компанията идват от Източна Европа, където има магазини в 12 страни. Продажбите там паднаха с 13% до 4.6 млрд. EUR поради спад във валутите.

Региони
Все още смятаме, че е стратегически важно да се фокусираме върху Източна Европа, защото в средно-

срочен план икономиката в района ще започне да расте, заяви Кристоф Шлийнгамп, анализатор от Дюселдорф. От Metro обявиха, че продажбите в Германия са намалели с 0.7%. Навсякъде другаде в Западна Европа са се увеличили с 1.1% и са се смъкнали с 8% в Азия и Африка.

Инвестиции
През 2010 г. макроикономическите условия все още ще бъдат предизвикателство, но компанията планира увеличаване на инвестициите си от 1.6 млрд. EUR през 2009 г. на 1.9 млрд. EUR през тази година.

► Продажбите на Metro в Източна Европа падат с 13% през четвъртото тримесечие

Feature story

Direct sales rescue pill for Bulgarian farmers

Ordinance to give chance to small producers to cope with monopoly of buy-out firms

Farmers should be given a chance to operate under the direct sales ordinance to ensure a really free food market in Bulgaria, Miroslava Dikova of the Clean Food, Fair Livelihood coalition is adamant. She is one of the initiators and authors of an ordinance on direct sales. For two years the drafting of such a document has met much resistance from both politicians and businesses. Medium-level officers in the agriculture ministry's previous team did everything to prevent it, despite the personal commitment of ex minister Valeri Tsvetanov and ex vice premier Meglena Plugchieva.

Problem

When they took office, incumbent agriculture minister Miroslav Naydenov and his deputy Tsvetan Dimitrov promised that the ordinance will become effective from the beginning of this year. The biggest problem about the document is connected with the market of ready products: whether they should be sold at the place of production or in a certain area. Representatives of the processing industry object to the sale of such products

outside the village or town where they are made.

Alternative

The ordinance is a chance for farmers who have 100 to 300 sheep or up to 50 cows. Registration will free them from the feudal burden of milk buy-out firms, which are usually monopolists in a given region and offer very low prices to producers, Miroslava Dikova explained. Farmers will be able to choose whether to sell their milk or process it into other products, thus adding value. Currently they have no right to sell homemade dairy products. If we make a map of the farms that can produce their own cheese they will be fined by the veterinary authorities, Dikova said.

Market

Bulgaria is the only country in the European Union where such an ordinance has not been adopted. That is the reason why Bulgarian consumers and foreign tourists cannot legally buy milk or home-made food. There are many popular tourism towns countrywide that can offer home-made yoghurt, sausages, cheese, wine and eggs. Rural tourism in Bulgaria lacks the touch of the national cuisine, which could otherwise lure hundreds of tourists from around the world.

► Registration will free farmers from the feudal burden of milk buy-out firms, which are usually monopolists in a given region and offer very low prices to producers, Miroslava Dikova of the Clean Food, Fair Livelihood coalition said

PHOTO BOBI TOSHEV

Crisis over but nothing good comes from that

Despite complaints, tourism least affected by downturn, financier Emil Harsev says

Last was a very tough year for business, although Bulgaria was not hit as badly as the other European countries, financier Emil Harsev told the Pari daily in an interview. The most affected sectors were those with excess activity bubbles like construction, real estate and property trade as a whole. The sectors manufacturing long-term investment products like heavy machine building and the mining industry were also hit hard, due to shrunken consumption.

Tourism

The sector that remained unaffected by the crunch is tourism, Harsev pointed out. Despite the complaints of a very strong lobby, tourism reported positive results. In a crisis, tourists opt for cheaper destinations like Bulgaria, so last year we had the unique chance of increasing overnights and boosting income. Luxury hotels were hurt by the downturn but cheaper hotels booked profits. Many

► The currency board in Bulgaria has been successful - something, I must admit, I doubted, financier Emil Harsev said

PHOTO MARINA ANGELOVA

Bulgarians also preferred local resorts to remote destinations. However, the official data will be published in March.

Depression

In the next three or four years Bulgaria will be going through a much more dangerous period, that of depression. Many analysts say we have not

exited the crisis yet. To me, that is a delusion. The truth is the crisis is over but nothing good comes from that. The Great Depression, to which the current economic situation is often compared, included a period of recession from late 1929 till mid-1993, which was followed by six years of depression. Given that the recent crisis was twice shorter,

we can expect at least three years of depression. We should note that depression is a much tougher process than recession. During economic downturn most economic entities take a wait-and-see approach, while in a period of depression we witness forced collection of debts, company failures, sell-offs, job losses etc.

Eurozone

Bulgaria has every chance to join ERM II, the so-called eurozone's waiting room, in 2010. That is the immediate national goal we must pursue at all costs. Joining the eurozone is the only way to exit the currency board system. Eurozone membership will seriously reduce the risk for Bulgaria, since we will abandon an artificial monetary regime. The currency board in Bulgaria has been successful - something, I must admit, I doubted, Harsev said. Bulgaria managed to maintain financial discipline. As concerns the Maastricht criteria, we do not meet the inflation one for now. However, by the end of March Bulgaria will most probably fulfil that criterion due to the deflation in the past few months.

Infrastructure Road building tycoon favourite for Trakia

The contractor that will build Lot 2 of Trakia motorway will be clear within two months, regional minister Rosen Plevneliev said. Eight offers were unsealed on Tuesday for the stretch between Stara Zagora and Nova Zagora. Candidates include Austria's Strabag and a consortium between Alpine Bau and Holding Roads of road construction tycoon Vasil Bozhkov. Two other Bozhkov's companies, Moststroy and Road Maintenance, filed a joint offer with Croatia's Konstruktor Inzenjering. According to Pari daily's sources, the tie-in is a favourite for the project. Other candidates include Greece's Aktor and Terna and Turkey's Dogus Insaat. Two Bulgarian consortiums also submitted documents. The first includes Glavbolgarstroy, Avtomagistrali Chernomore of Shumen, Patstroy 92 and Isa 2000. The second is a tie-in between Trace Group and SK 13 Holding.

Utilities

Electricity price may rise from July

Electricity price may rise from July 1, as energy costs will increase on the international markets, the chairman of the State Energy and Water Regulatory Commission (SEWRC), Angel Semerdzhiev, said. From February CEZ Bulgaria will have to monitor electricity consumption monthly. The electricity distribution company had three months to get ready for the new schedule. SEWRC will impose penalties on CEZ if it does not switch to monthly monitoring in due term, Semerdzhiev said. The commission is interested in funding renewable energy sources (RES) and the risk involved in such projects. The final decision on several RES projects will be taken at a meeting on January 18.

Interview

Beer consumption sees biggest drop since 1996

The sale of Kamenitza brewery to investment fund CVC by AB InBev has in no way affected our business and products, CEO Dragan Radivojevic told the Pari daily in an interview. The new majority

shareholder has repeatedly stated that it will develop the business in the long term on the basis of strong brands. The economic crunch has inevitably hurt the brewing industry. The final results for 2009 are not yet in but we expect a drop in consumption of more than 10%, the biggest since the crisis year 1996. Stagnation will continue in the first half of 2010 and only at the end of the year the sector is likely to get out of the crisis. The tough conditions further stiffen competition among brewers and exert pressure on profits.

Forecast

Crisis to increase market makers' clients

Weak trade on the Bulgarian Stock Exchange (BSE) and the drama about the delisting of low-liquidity stocks will increase the number of companies willing to sign up a market maker. That opinion was expressed by most brokers and managers interviewed by the Pari daily. The public companies that want to maintain liquidity will seek the services of market makers, regardless of BSE's liquidity requirements, Eurobank EFG's Preslav Kitipov said. Under the law a contract with a market maker is closed for at least one year. The maximum bid/offer spread is 5% for equities and 1% for bonds.

Sector

Insurers pessimistic about 2010

All insurance companies in Bulgaria will continue to face difficulties in 2010, according to managers interviewed by the Pari daily. Companies' directors defined the past 2009 as tough. However, 2010 will be even tougher as the sector relies only on third-party motor liability insurance. Voices were heard that by the middle of 2010 the trend in the sector will change. Auto insurance will have the biggest share this year and general insurance will remain considerably strong. The downturn affected premiums and they dropped 3.75% by the end of October 2009. The number of policies sold declined 0.8%. The lower premium income was due to a slump in new vehicles sale and leasing purchases. The volume of life insurance dropped the most, 19.4%, as clients fell insecure about the future.

ИНВЕСТИТОР

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Коментар

Не сме водили разговори с емитентите

След като изискванията за ликвидност отпаднаха от правилника на Българската фондова борса, няма да има много смисъл от договорите с маркетмейкърите. Все още обаче не сме водили разговори с емитентите както мислят по този въпрос.

Борислав Попов,
ИП Бета Корп

” С промяна на правилника на БФБ няма да има много смисъл от договорите с маркетмейкърите

Мнение

Най-важното е, че се осигурява ликвидност

Хубаво е да има маркетмейкър по позициите без значение дали компаниите са застрашени от делистване или не. Най-важното е, че маркетмейкърите осигуряват ликвидност на капиталовия пазар.

Владимир Дойчинов,
Централна кооперативна банка

” Маркетмейкърите са полезни за публичните дружества

Прогноза

Може да има спиране на договорите

Ако една компания е сключила договор с маркетмейкър с единствената цел да не бъде свалена от търговия на регулирания пазар, е възможно някои дружества да не подновят договора си след изтичането му. Други компании пък е възможно дори да прекратят договорите си предсрочно. Тези, които обаче искат да поддържат ликвидност, ще търсят услугите на маркетмейкърите независимо от изискванията на правилника на Българската фондова борса.

Преслав Китипов,
Юробанк И Еф Джи България

” Тези, които обаче искат да поддържат ликвидност, ще търсят тези услуги

Позиция

Доволни сме от постигнатите резултати

Към момента не сме разисквали въпроса дали да прекратим договора си с маркетмейкър. Най-вероятно ще продължим да ползваме услугите на маркетмейкър, защото сме доволни от резултатите и търговията с акции.

Симеон Топчийски,
Европа лайн груп

” Най-вероятно ще продължим да ползваме услугите на маркетмейкър

Коментарите не са препоръка за взимане на инвестиционно решение.

Сделка

Железопътна инфраструктура с 1 млн. лв.

Завод за стоманобетонни конструкции и изделия ЕООД, което е дъщерно дружество на Железопътна инфраструктура - холдингово дружество

АД е сключило договор за 1.013 млн. лв. с ЧЕЗ България ЕАД. Така по консолидираните сметки на холдинговата компания ще влязат на 1 млн. лв. Предмет на сключения договор е доставка на стоманобетонни стълбове. Железопътна

инфраструктура - холдингово дружество АД е сред слаболиквидните компании на Българската фондова борса. Последната сделка с ценните книжа на публичната компания е от 4 януари тази година при цена 4.80 лв.

Ниската ликвидност на клиентите на маркетмейкърите

Компаниите не искат да се откажат от услугата, въпреки че изискванията за ликвидност отпаднаха, дружествата не искат да се откажат от тази услуга.

Замрялата търговия на Българската фондова борса и драмата около делистването на нисколиквидните дружества ще увеличи броя на дружествата, които искат да сключат договор с маркетмейкър. Около това мнение се обединиха брокери и мениджъри на публични компании, до които в Пари се допита.

И въпреки че изискванията за ликвидност отпаднаха, дружествата не искат да се откажат от тази услуга.

Най-вероятно ще продължим да ползваме услугите на маркетмейкър, защото сме доволни от резултатите и търговията с акции, коментира за в. Пари Симеон Топчийски, изпълнителен директор на Европа лайн груп.

Причини

Почти през цялата 2009 г. българският капиталов пазар се вълнуваше от промените в правилника на Българската фондова борса.

Ръководството на оператора определи минимални критерии за ликвидност на публичните компании, а тези, които не ги покриваха, бяха поставени под наблюдение и застрашени от делистване.

Единствената възможност за публичните компании да се спасят беше да сключат договор с маркетмейкър. Въпросното делистване обаче първо беше подложено на остра критика от страна на инвестиционната общност, след това отложено, а накрая Комисията за финансов надзор задължи борсата да промени правилника си.

Така в тази ситуация само няколко компании сключиха договори с маркетмей-

Прогнози

Изключително ниската ликвидност на фондовата борса, която е проблем за пазара от началото на кризата, също е фактор, който може да увеличи клиентите на маркетмейкърите, твърдят брокери. Според Преслав Китипов от Юробанк И Еф Джи България публичните дружества, които искат да поддържат ликвидност, ще търсят услугите на маркетмейкърите независимо от изискванията на Българската фондова борса. Финансовите анализи обаче предупреждават, че това е само един от многото методи, които може да се използват за повишаване ликвидността на Българската фондова борса.

Изисквания

По закон договорът с маркетмейкър се сключва за

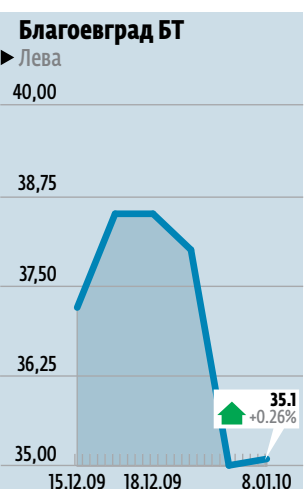
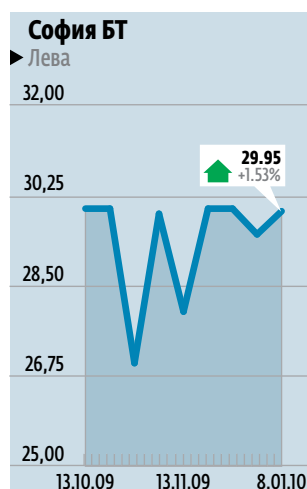

Дружествата, които искат да поддържат ликвидност,...

срок, не по-малък от една година. Договорът трябва да съдържа информация за

минималния обем на търговия в рамките на всяка сесия и минималния обем

Дружествата на Булгартабак пълноценно

Компаниите трябва да предоставят в централата бизнес плана си за 2010 г. до края на януари

косрочен кредит за 15 млн. EUR с банка БНП Париба, без да съобщават повече подробности.

Двата най-големи производителя на цигари в структурата на Булгартабак холдинг - София БТ и Благоевград БТ, ще изплащат задълженията си към държавния бюджет с кредити, научи в. Пари. В понеделник от благоевградската тютюнева фабрика съобщиха, че са договорили свръхкрат-

Плащане

Ще ползваме кредита за разплащане с бюджета за акциз и ДДС, обясни вчера за в. Пари директорът за връзки с инвеститорите в Благоевград БТ Лиляна Иванова. През декември 2009 г. отчетохме повече продажби от предварителните очаквания, а и имаме стока на отговорно пазене при дистрибуторите, каза

Цитат

” Сътрудничеството с Fiat ще извади Kraisler от кризата, в която се намира

► **Серджио Марционе**, изпълнителен директор на Kraisler

Цифра на деня

39.21

► млн. лв. оборот на БФБ е донесъл сектор Строителство през последното тримесечие на 2009 г.

Оборот ще увеличи Маркетмейкърите

въпреки че изискванията на БФБ отпаднаха

Очаква да търсят услугите на маркетмейкърите през 2010 г.

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

на котировките. Максималният размер на спреда на котировките на мар-

кетмейкър не може да бъде по-голям от 5% за емисии акции и 1% за емисии

облигации. Минималната стойност на котировката в парично изражение към

момента на въвеждането ѝ е 2500 лв.

Магдалена Иванова

Няма държавния бюджет на кредит

още Иванова.

София БТ обяви сключването на два договора с Райфайзенбанк - за 13 млн. EUR и за 22.5 млн. EUR, през декември 2009 г. Част от средствата по тях ще използваме за разплащания с бюджета, потвърди вчера директорът за връзки с инвеститорите в компанията Павлин Павлов. По думите му точната цифра ще може да бъде обявена, след като плащането бъде направено. Обезпеченията по договорите са стандартните за банката, обясни

Павлов.

План

Всички компании от групата на Булгартабак холдинг трябва да са готови до края на месеца с бизнес плана си за 2010 г. Като част от него ще бъдат обявени и инвестиционните намерения. При всички дружества те ще бъдат по-малко, отколкото през 2009 г.

Предвиждаме да вложим около 5 млн. лв., каза Лиляна Иванова от Благоевград БТ. По думите ѝ средствата ще бъдат използвани главно

за инвестиции в цеховете за филтърно производство. Вложенията сега ще бъдат двойно по-малко. В предшните години те са били 10-12 млн. лв. Всичките средства, които ще се вложат, сега ще бъдат собствени, категорична беше Иванова. Средствата от взетите кредити няма да бъдат използвани за инвестиране.

Вложения

Инвестициите ни ще бъдат по-малко от предшната година, потвърди и Павлин Павлов от София БТ.

По думите му точната сума ще бъде съгласувана с мажоритарния собственик Булгартабак холдинг.

Ограничения в инвестициите си ще има и при дружествата, които се занимават само с обработка на тютюн, а не са производители на цигари. В Плевен БТ все още не са наясно какво свиване ще имат, защото подобно на всички дружества от структурата ще съгласуват плановете си с централата на Булгартабак холдинг.

Мирослав Иванов

Данни

Най-оборотни на БФБ са НОВИТЕ КОМПАНИИ

Посредниците пребориха банките по активност

9000

► лв. е единствената цена, на която има сделки с акциите на Галата

Последната излязла на БФБ компания успя да заеме първо място по реализиран оборот за периода октомври - декември 2009 г. Това показва тримесечният бюлетин на борсовия оператор. Оборот от 34 млн. лв. е бил реализиран с акциите на Инвестиционна компания Галата АД, която се превърна в публична компания в последните дни на 2009 г. Друг дебютант - БГ Агро - се нарежда втори с оборот от 9.9 млн. лв. Третото място остава за Централна кооперативна банка с 9.2 млн. лв.

Сделки

Инвестиционните посредници спечелиха тотално съревнование по брой сделки на БФБ за последното тримесечие. Карол е лидер по активност на борсата, показват данните на борсовия оператор. Посредникът е направил 15 368 сделки. Далеч назад останаха другите два „обичайни заподозрени“ - Елана трейдинг - 8215 транзакции и БенчМарк

Финанс с 8059 сделки. Първата банка в класацията е УниКредит Булбанк с 3523 сключени сделки.

Оборот

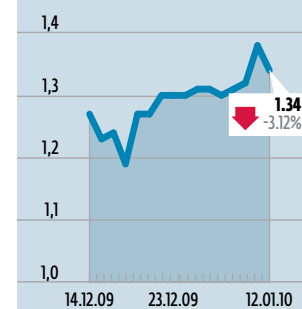
Съвсем по друг начин стоят нещата в класацията по реализиран оборот. Там банките тотално доминират. Лидер за тримесечието е Централна кооперативна банка, която е превъртяла през БФБ 79.5 млн. лв. С почти двойно по-малък оборот второто място е за УниКредит Булбанк. Трета се нарежда Корпоративна търговска банка с 30.5 млн. лв. похарчени на борсата.

Едва след тях се инвестиционните посредници, оглавявани от Капман. Статистиката на борсата показва, че в края на декември активните абонати на системата COBOS са 2890. Най-много абонати са имали Елана трейдинг - 641.

Мирослав Иванов

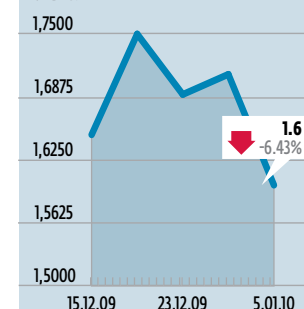
ЦКБАД

► Лева

БГ Агро

► Лева

Преференциални цени за счетоводни услуги за 2010* Безплатно счетоводно приклучане на 2009*

Дейност на фирмата	Услуги		
	Търговия	Производство	
Нерегистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	100	150	180
51 - 100 док.мес.	140	180	200
101 - 150 док.мес.	170	210	250
по договаряне			
Регистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	200	300	350
51 - 100 док.мес.	280	380	400
101 - 150 док.мес.	350	450	480
по договаряне			

* С включен ТРЗ за персонал до 5 човека включително. Всички цени са в български лева без включен ДДС.

www.advisor.bg

София, ул.Червена стена 1, +359 2 964 1725, office@advisor.bg

Печалбата на Cadbury пречи на придобиването му от Kraft

Приходите от продажби на британската компания достигнаха 6 млрд. GBP

компанията ще затрудни Kraft Foods в намерението си да погълне Cadbury. Ръководството на британската компания дори призова акционерите си да отхвърлят офертата на Kraft Foods.

рите бяха за печалба от 806 млн. GBP и приходи от 6 млрд. GBP.

Цена Предложената от Kraft Foods цена за една акция на Cadbury е 12 пъти по-голяма от печалбата на Cadbury преди лихви, данъци и амортизация за 2009 г. Съотношението между двата показателя е под средното за подобни придобивания в хранителната индустрия. Когато Cadbury закупи производителя на захарни изделия Adams Candy Business, предложената цена за една акция беше 14.3 пъти по-висока от печалбата на компанията.

Търговия По време на вчерашната търговия на борсата в Лондон акциите на Cadbury загубиха 0.77% от стойността си до 775 GBP.

Магдалена Иванова

Тод Стиер, изпълнителен директор на Cadbury

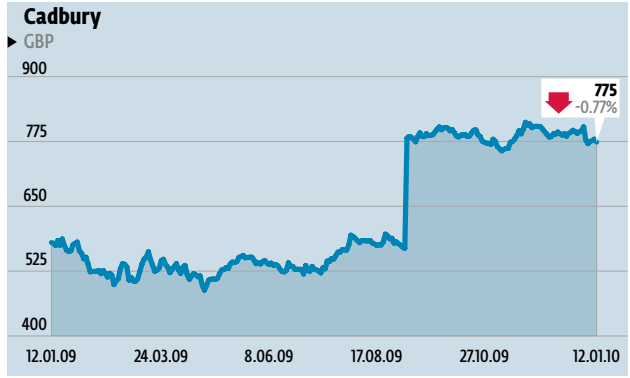

Table with fund performance metrics: Райфайзен АСЕТ МЕНИДЖЪНТ, including types like консервативен, високорисковен, and various asset classes.

Котировки на взаимните фондове

Large table listing various mutual funds with columns for Type, Net Asset Value, Price, and Performance metrics.

Graphic with large numbers 0.77 and 808, representing the percentage drop and GBP value respectively.

Table for Sentinel AM with columns for fund name, value, and return percentage.

Table for OTP Fund Management with columns for fund name, net value, and price.

Table for iCARD Investments with columns for fund name, type, and performance.

Table for Palfinger Investments with columns for fund name, class, and value.

Table for TBI Aset Menidzment EAD with columns for fund name and price.

Източник: БАУД (www.baud.bg)

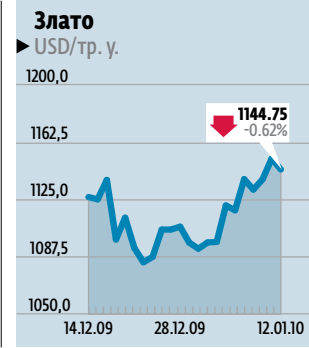

Стока на деня

2.54

► процента се повиши цена-та на захарта на борсата в Ню Йорк и достигна 604.72 USD/т

” По време на борсовата сесия във вторник захарта добави 15 USD към стойността си и по този начин се нареди сред малкото победители по време на вчерашната търговия

” Цената на златото отбеляза понижението по време на вчерашната сесия в Лондон и достигна 1151.45 USD/тр. у. И вчера основната причина за това беше доларът, който спечели 0.08%

Цифра на деня

3.63

► процента загуби оловото по време на вчерашната борсова сесия и достигна 2414.5 USD/т

” Цената на оловото, търгувано на Лондонската стокова борса, загуби 91 USD от стойността и по този начин се завърна сред големите губещи

Очакванията за по-топло време свалиха цената на петрола

Суровият петрол отбеляза най-големия си процентен спад за последните 5 седмици и се доближи максимално до границата от 81 USD. Основната причина според анализаторите си остават променливите климатични условия над по-голямата част от Европа и САЩ. Очакваното повишаване на температурите през следващите дни обръна положителната тенденция в цената на петрола, която от началото на годината се крепеше основно на минусовите температури.

Другият фактор, оказал влияние върху движението на цената, е покачането на долара. Той промени негативното движение от понеделник и успя да навакса част от загубеното. По време на вчерашната сесия доларът се търгуваше за 1.4487 EUR/USD, което е ръст с 0.18%. Не на последно място по значение се

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

” Преплитането на няколко фактора, като затоплянето на времето, силния долар и очакваните завишени запаси на петрол, свали цената на петрола до 81 USD

нарежда и очакваното повишаване на щатските запаси на петрол през изминалата седмица. Според мнозинството анализатори на Bloomberg докладът, който министерството на

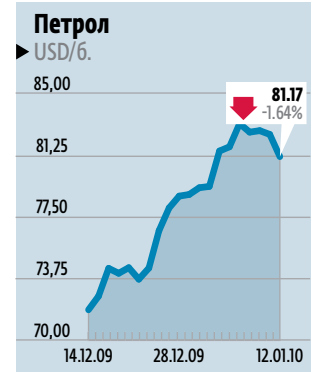
► Слабото потребление се отрази силно на цената на черното злато

енергетиката на САЩ ще изнесе тази седмица, ще покаже завишени запаси на черното злато за втора поредна седмица. Февруарските фючърси на суровия петрол, търгувани

на борсата в Ню Йорк, се понижиха с 1.75% и достигнаха 81.08 USD/б. За същия период сорт Брент се продаваше за 79.81 USD/б, което е понижението с 1.43%.

► Спот цени на суров петрол

Вид	Последна цена
СРЕДИЗЕМНО МОРЕ	
ИРАНСКИ ТЕЖЪК	77.81
СИБИРСКИ	79.68
УРАЛСКИ С+Г	79.68
САХАРСКИ	80.83
СЕВЕРНО МОРЕ	
БРЕНТ	79.77
ОСБЕРГ	80.3
ЕКОФИСК	80.25
СТАТФОРД	80.74
ФОРТИС	79.21
ФЛОТА	79.09
УРАЛСКИ СIF	79.68
ЗАПАДНА АФРИКА	
БОНИ ЛЕК	82.53
КУА ИБОЕ	80.88
ФОРКАДОС	81.78
КАБИНДА	80.58

► Спот цени на петролни продукти

Вид	Купува	Продава	Условия на доставка	Спецификации
БУТАН С	750.00	755.00	CIF	
ПРОПАН	820.00	825.00	CIF	
БЕНЗИН СУПЕР	734.00	736.00	CIF	
БЕНЗИН СУПЕР	725.00	727.00	FOB	
АВИГОРИВО	716.75	718.75	FOB	
НАФТА	749.00	751.00	CIF	
ГАЗБОЛ	657.75	656.75	CIF	
ДИЗЕЛ F	669.00	671.00	FOB	РУСИЯ 50PPM
МАЗУТ	499.00	501.00	CIF	1.0%HSFO
МАЗУТ	486.00	488.00	CIF	3.5%HSFO

► Цени на цветни метали

Метал	Цена на разплащане	Купува 3 м.	Продава 3 м.
МЕД	7425	7436	7438.5
КАЛАЙ	17730	17800	17850
ОЛОВО	2414.5	2427	2430
ЦИНК	2487	2503.5	2505.5
АЛУМИНИЙ	2260.5	2285.5	2287
НИКЕЛ	17765	17703	17729
АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	1960	1970	2005

► Спот цени на благородни метали

Метал	Купува	Продава	Най-висока	Най-ниска
ЗЛАТО	1147.05	1147.8	1158.22	1144.45
СРЕБРО	18.46	18.5	18.785	18.335
ПЛАТИНА	1582.8	1587.5	1627.375	1578
ПАЛАДИЙ	431.5	433.55	443.375	429.625

► Срочни цени на пшеница

Произход/място на доставка	Вид	Условия на доставка	Януари
МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА	FOB	193.2524
АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА	СПОТ	564.53
ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА	СПОТ	189.18
АНГЛИЯ	ХЛЕБНА	ИЗТ. БЪРЯГ	199.30
ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА	CIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	-
УНГАРИЯ	ХЛЕБНА	CIF УНГАРИЯ	-
УКРАИНА	ХЛЕБНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	225.07
РУСИЯ	ФУРАЖНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	145.15

► Срочни цени на агрокултури

Вид	Борса	Единица	Февруари
Царевица	CBOT	USD/bu.	413.5
Ечемик	ASE	USD/MT	134.7653
Памук	NYBOT	USD/lb.	73.47
Какао	NYBOT	USD/MT	3336
Кафе	NYBOT	USD/lb.	143.3
Рапица	ASE	USD/MT	370.14305
Ориз	CBOT	USD/cwt	14.67
Овес	CBOT	USD/bu.	265
Соя CBOT	Usd/bu.		1000.5

Източник: Bloomberg

► Срочни цени на агропродукти

Вид	Борса	Единица	Февруари
Захар	NYBOT	USD/lb.	26.99
Соево масло	CBOT	USD/lb.	39.16
Портокалов сок	NYBOT	USD/lb.	135.6
Мляко	CME	USD/cwt	13.68
Обезмаслено мляко	CME	USD/cwt	128
Масло	CME	USD/lb.	150
Денатуриран етанол	CBOT	USD/gal.	1.915

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркската стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 bu. соя = 27.216 кг.; 1 bu. царевица = 25.4016 кг.; 1 bu. овес = 15.4224 кг.; 1 lb. = 0.4536 кг.; 1 MT = 1000 кг.; 1 cwt = 50 кг.; 1 gal. = 3.785 л.; 1 USD = 1 US cent

SOCIETE GENERALE
Asset Management

SOCIETE GENERALE
ЕКСПРЕСБАНК

Подфонд	Валута	Емисионна стойност				Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица с вкл. такса за записване) за дата 12.01.2010		
		(нетна стойност на активите на единица с вкл. такса за записване) за дата 12.01.2010				Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица) за дата 12.01.2010		
		Клас А – до 25000 EUR/USD	Клас А – над 25000 EUR/USD*	Клас В	Клас Р	Клас А	Клас В	Клас Р
SGAM ФОНД "КИТАЙСКИ АКЦИИ"	USD	25.537	25.414	3958.095	400.756	24.554	3 918.906	392.899
SGAM ФОНД "АКЦИИ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА"	EUR	25.729	25.605	2709.179	102.000	24.739	2682.356	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЕВРОЗОНА СТОЙНОСТ"	EUR	114.664	114.113	1180.207	86.544	110.254	1168.522	84.847
SGAM ФОНД "АКЦИИ ГЛОБАЛНА ЕНЕРГИЯ"	USD	19.585	19.491	1612.273	99.860	18.832	1596.31	97.902
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЗЛАТНИ МИНИ"	USD	33.786	33.623	3441.960	0.000	32.486	3407.881	0
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ КОМПАНИИ"	EUR	28.827	28.688	891.957	84.157	27.718	883.125	82.507
SGAM ФОНД "ГЛОБАЛНИ АКЦИИ"	USD	29.706	29.563	1370.272	102.000	28.563	1356.705	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ АМЕРИКАНСКИ КОМПАНИИ"	USD	23.949	23.833	1277.347	131.970	23.028	1264.7	129.383
SGAM ФОНД "ЕВРОПЕЙСКИ ОБЛИГАЦИИ"	EUR	40.159	39.963	1415.926	0.000	39.179	1408.882	0
SGAM ФОНД "СВЕТОВНИ ОБЛИГАЦИИ"	USD	43.039	42.829	1728.495	0.000	41.989	1719.896	0
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЩАТСКИ ДОЛАРИ)"	USD	не се предлага	15.910	1222.083	не се предлага	15.830	1216.003	не се предлага
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЕВРО)"	EUR	не се предлага	27.535	1225.588	не се предлага	27.399	1219.490	не се предлага

Обявените цени са в дадената валута и са валидни за поръчки, подадени през предходния работен ден до 11.30 часа. Поръчки, подадени след 11.30 часа се считат за направени на следващия работен ден. Мин. сума за първоначалната инвестиция в SGAM Фонд "Парижен пазар - щатски долара" и SGAM Фонд "Парижен пазар - евро" клас А е 100 000 EUR/USD.

Дистрибутор: Сосиете Женерал Експресбанк, www.sgexpressbank.bg; информация на тел.: 0 800 18 888. 9.00 ч - 19.00 ч всеки работен ден, 10.30 ч - 14.00 ч в събота

Дълговата криза в ЕС ни отдалечава от еврозоната

България става пример за финансова дисциплина

България, най-новият и бегден член на Европейския съюз, се оказва фискален модел за редица страни в ЕС, на които тежърва им

предстои да се преборят с кризата на дълга, писа в последния си брой The Wall Street Journal.

Въпреки твърдия бюджетен подход на България аспирациите на София да се присъедини към еврозоната още след три години може да бъдат възпрепятствани,

тъй като дългът на останалите членове на ЕС се е раздул изключително много, твърди изданието.

Валутата на страната лев е прикрепена към евро посредством валутен борд, който принуждава правителството да води затегната фискална политика. Пенси-

ите и заплатите в правителствения сектор са замразени, скъпо струващите държавни инвестиционни проекти са отложени. Резултатът е дефицит от 0.8% от БВП.

Премиерът Бойко Борисов казва, че изпитва опасения, че въпреки фискалните постижения на България вли-

зането ѝ в еврозоната от 16 държави не е гарантирано.

Страхувам се, че кризата на дълга в новите членове на еврозоната ще ни се отрази негативно, твърди той. Надяваме се, че институциите ще се придържат към критериите за влизане в нея, тъй като работихме

усилено да ги изпълним, допълва българският премиер.

Той разчита на финансовия министър Симеон Дянков, бивш икономист в Световната банка, който твърди, че фискалната надеждност не подлежи на разискване в насочването на България за влизане в еврозоната.

Корпоративни съобщения и обяви на държавни институции

Във връзка с направена корекция в дела на УПФ, валиден за последния ден на месец 12/2009 г., Пенсионно осигурително дружество - Бъдеще АД обявява стойност на един дял за последния ден на месец Декември 2009 г. за УПФ-Бъдеще както следва:
 стара стойност - 1.22557
 нова стойност - 1.22282
 Мотивът за корекция в стойността на дела на УПФ-Бъдеще е върната лихва поради неправилно получено лихвено плащане.

ОБЩИНА БАЛЧИК

На основание чл. 25, ал. 1 от Закона за общинската собственост

УВЕДОМЯВА

собствениците на имотите, попадащи в реализацията на обект: Улица "Росица" в с. Краево, общ. Балчик – публична общинска собственост, за предстояща процедура по принудително отчуждаване по глава III от ЗОС, съгласно влязъл в сила подробен устройствен план, предвиждащ израждане на обект публична общинска собственост, за задоволяване на неотложна общинска нужда, която не може да бъде задоволена по друг начин /чл. 21, ал.1 от ЗОС/, намиращ се в с. Краево, ул. "Росица", както следва:

Собственик	Поземлен имот	Засегната площ	Стойност на обезщетението
Величка Панайотова Димитрова	ПИ 39459.502.340	21 м ²	1 437.00 лв.
Димитър Костадинов Иванов	ПИ 39459.502.363	40 м ²	2 737.00 лв.
Руси Христов Русев	ПИ 39459.502.57	63 м ²	4 311.00 лв.
Недялка Христова Минчева	ПИ 39459.502.58	2 м ²	137.00 лв.

Николай Ангелов: Кмет на Община Балчик

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013

Операция BG161PO003-1.1.02: „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“

О Б Я В А
за

ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ

На основание чл.1, ал.1 и чл. 7 от Постановление № 55 на МС от 12 март 2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнителя от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз,

ОПТИКС АД

със седалище в гр. София и адрес на управление: бул. Климент Охридски бл. 19 вх.В офис 3 и адрес за кореспонденция (ако е различен от адреса на управление): България, гр. Панагюрище ул. Захари Стоянов, № 65, тел.: +359 357 64125, факс: +359 357 63097, Интернет адрес: www.optixco.com, лице за контакт: Даниел Василев Даскалов, на длъжност Експерт структурни фондове, тел.: +359 357 64125, 0886166675 в качеството си на бенефициент по Договор за безвъзмездна финансова помощ № ИПП 02-7/ 26.06.2009г. обявява процедура за определяне на изпълнител – открит избор с обект: **Доставка на машини за оптична обработка.**

Обособена позиция 1 (Лот 1) – Машини за фрезозане
 Обособена позиция 2 (Лот 2) – Машини за шлифоване
 Обособена позиция 3 (Лот 3) – Машини за полиране
 Обособена позиция 4 (Лот 4) – Машини за центриране
 Обособена позиция 5 (Лот 5) – Машини за диамантено стругане

Пояснителният документ и документацията за провежданата процедура могат да се получат на адрес: България, гр. Панагюрище ул. „Захари Стоянов“ 65, всеки работен ден от 8,00ч. до 16,30ч.

Пояснителният документ е публикуван и на следния Интернет адрес: www.optixco.com.

Оферти се подават на адрес: България, гр. Панагюрище ул. „Захари Стоянов“ 65 до 16,00ч. на 08.02.2010 г.

ОБЩИНА „РОДОПИ“, ОБЛ. ПЛОВДИВ

ОБЯВЯВА:

На основание чл. 35, ал.1 от Закона за общинска собственост, във връзка с чл. 41, ал.1 и чл. 57 от НПУРОИ на Община „Родопи“ – Пловдив и в изпълнение на Решение № 836, прието с Протокол № 59 от 13.08.2007 г. на Общински съвет „Родопи“, обл. Пловдив и Заповед № 02/05.01.2010 г. провеждане на публичен търг с явно наддаване за продажба на недвижими имоти – общинска собственост:

Имот № 040301, находящ се в землището на с. Брани поле, местност „Казачка“ с площ от 0,370 дка, НТП: затревана нива, IV категория и начална продажна цена в размер на 4 490,00 лв., депозит за участие в размер на 1796,00 лв.

Депозита за участие се внася до 21.01.2010 г. до 11:00 ч. по сметка на общината в „СИБАНК“ АД, гр. Пловдив, BIC: BUIBBSGF, IBAN: BG58BUIB78363309942100.

Цел на търга: Осигуряване на финансови средства за нуждите на Община „Родопи“, обл. Пловдив. Стъпка на наддаване: 1% от началната тръжна цена.

Критерий за класиране на офертите – най-висока предложена цена в лева за имота.

Дата и място на провеждане на търга: 22.01.2010 г. от 9:30 ч. в сградата на общинска администрация – „Родопи“, гр. Пловдив, ул. „С. Врачански“ № 1А.

Цена на тръжните документи – 100.00 /сто/ лева с вкл. ДДС, вносими в брой в касата на общината, които не се възстановяват.

Тръжна документация се закупува всеки работен ден от 08:30 ч. до 16:00 ч. до 19.01.2010 г. в общинска администрация – „Родопи“, гр. Пловдив, ул. „С. Врачански“ № 1А, I. ет., Деловодство, срещу представен документ за платена цена.

Документация за участие в търга се подава всеки работен ден до 21.01.2010 г. до 16.45 ч. в общинска администрация – „Родопи“, гр. Пловдив, ул. „С. Врачански“ № 1А, I. ет., деловодство.

Условие за оглед на имота: на 20.01.2010 г. от 10:00 ч. чрез кметство, с. Брани поле.

В случай, че не се явят кандидати на търга, се провеждат втори търг на 05.02.2010 г., със същите условия, като всички гореописани срокове се удължават както следва: Краен срок за закупуване на тръжна документация: всеки работен ден до 02.02.2010 г. от 8:30 ч. до 16:00 ч. от деловодството на общинската администрация; Краен срок за подаване на документите: всеки работен ден до 16:00 часа до 04.02.2010 г.; Краен срок за внасяне на депозита – до 11:00 часа на 04.02.2010 г.;

Условия за оглед на имота – на 03.02.2010 г. от 10,00 часа чрез кметство, с. Брани поле.

За справка: тел.: 032/604-120.

СТОЛИЧНАТА ОБЩИНСКА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИВАТИЗАЦИЯ
О Б Я В Я В А
ПУБЛИЧНИ ТЪРГОВЕ С ЯВНО НАДДАВАНЕ ЗА ПРОДАЖБАТА НА

Обект/Адрес	Дата и час на провеждане	Начална тръжна цена, в лева (без ДДС)	Стъпка на наддаване, в лева	Депозитна вноска, в лева	Срок и цена за закупуване на тръжната документация (вкл. ДДС)
Помещение към трафопост, жк „Дружба-2“, до бл. 515, общински нежилищен имот, стопанисван от район „Искър“	18 февруари 2010 г. 11 часа	6 000 Сделката не се облага с ДДС	500	600	16 февруари 2010 г. 240 лева
Помещение към трафопост, жк „Дружба-2“, до 163-то училище, общински нежилищен имот, стопанисван от район „Искър“	23 февруари 2010 г. 11 часа	7 000 Сделката не се облага с ДДС	500	700	19 февруари 2010 г. 240 лева
Техническо помещение № 1, жк „Зона Б-5-3“, бл. 25, общински нежилищен имот, стопанисван от район „Възраждане“	24 февруари 2010 г. 11 часа	29 000 Сделката се облага с ДДС	1 000	2 900	22 февруари 2010 г. 360 лева
Помещение (бивш хидрофор), жк „Левски-В“, до бл. 1, обособена част от „В и К“ ЕАД, на територията на район „Подуяне“	25 февруари 2010 г. 11 часа	40 000 Сделката не се облага с ДДС	2 000	4 000	23 февруари 2010 г. 240 лева

Обектите се продават със съответното право на строеж.
 Търговете ще се проведат в сградата на Столичната общинска агенция за приватизация, площад „Славейков“ 6, I-ви етаж.
 Депозитите се внасят по банкова сметка на Столичната общинска агенция за приватизация при „Общинска банка“ АД, клон „Врабча“, ул. „Врабча“ № 6, гр. София, (сметка № BG 49 SOMB 9130 33 26474601, международен банков идентификационен код /BIC/ на „Общинска банка“ АД – SOMBBSGF). Краен срок за внасяне на депозитите – не по-късно от работния ден, предхождащ търга.

Тръжната документация се закупува в сградата на Столичната общинска агенция за приватизация, пл. „Славейков“ 6, I ет., стая № 4, всеки работен ден, в приемното време – от 14 до 16 часа, до указания в таблицата срок.

Срок за подаване на предложения за участия в търга – не по-късно от работния ден, предхождащ търга, в приемното време на СОАП – от 14 до 16 часа, стая № 2.

Оглед на обектите – всеки работен ден, но не по-късно от деня, предхождащ търга, в работното им време, след закупуване на тръжна документация.

За допълнителна информация - телефони: 988 46 38 (стая N 6); 980 26 69 (стая N7); e-mail: info@sofiampa.com; web-site: http://www.sofiampa.com

МИНИСТЕРСТВО НА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТА

обявява конкурс за длъжността „ДИРЕКТОР“ на Дирекция „Научно и медицинско осигуряване“

Минимални и специфични изисквания, определени в нормативен акт:

1. Минимална образователна степен за заемане на длъжността – магистър;
2. Професионален опит: 7 години;
3. Ранг – V старши.

Допълнителни умения и квалификации, носещи предимство за кандидатите:

- придобита образователна степен «Магистър» в областта на физическото възпитание и спорта;
- професионален опит свързан с научна дейност в областта на физическото възпитание и спорта;
- компютърни умения - работа с продуктите на MS Office /Word, Excel/, Internet.
- управленски, комуникативни и организационни умения.

Цел на длъжността „Директор“ на дирекция „Научно и медицинско осигуряване“:
 Подпомага министъра на физическото възпитание и спорта при подготовката и изпълнението на Националната програма за развитие на физическото възпитание и спорта в частта ѝ за научно-приложната и внедрителска дейност.

Размер на основната заплата за длъжността - 978 лева.

Начинът за провеждане на конкурса е:

1. Защита на концепция за стратегическо управление на тема: „Биоенергетична ефективност при висококвалифицирани спортисти“.
2. Интервю.

Необходимите документи, които следва да бъдат представени от кандидатите за участие в конкурсите са:

1. Заявление за участие в конкурса, съгласно приложение № 2 към чл. 17, ал. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители;
2. Декларация по чл. 17, ал. 2, т. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители;
3. Копие от документи за придобита образователно - квалификационна степен, допълнителна квалификация и правоспособност, които се изискват за длъжността;
4. Копия от документи, удостоверяващи продължителността на професионалния опит.

Документите следва да бъдат представени лично или чрез пълномощник в 10 – дневен срок от публикуване на обявата на адреса на Министерството на физическото възпитание и спорта – гр. София, бул. „Васил Левски“ № 75, стая 310, от 10.00 ч. до 12.00 ч., от 13.30 ч. до 16.30 ч.

Списъците и други съобщения във връзка с конкурса, ще се обявяват на информационните табла във фоайето на партера на Министерството на физическото възпитание и спорта.

ЦКБ СИЛА
 пенсионноосигурително акционерно дружество

Централен офис:
 София 1000, ул. Стефан Караджа 2
 тел. 02/981 17 74, 980 33 43, 981 07 40
 e-mail: office@ccb-sila.com; http://www.ccb-sila.com

Уведомяваме своите клиенти, че от 08.01.2010 г. влязоха в сила одобрените от Комисията по финансов надзор промени в **Правилника за организацията и дейността на ДПФ „ЦКБ-СИЛА“.**

Промените предвиждат изменение на размера на таксите и удържките, които се събират от осигурителни вноски. Например, удържката от лични вноски на осигурените лица с размер до 60 лв. се намалява от 4 на сто на 1 на сто. Разширява се изборът на срочни пенсии и разсрочени изплащания, като се отменят предвидените ограничения на сроковете им. Прецизират се текстовете, уреждащи фазата на изплащането.

Пълният текст на правилника можете да намерите на адрес: **www.ccb-sila.com**

и в офиса на дружеството: София 1000, ул. Стефан Караджа 2. При поискване ще Ви бъде изпратено копие на Правилника.

Пари

КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

Търгове, конкурси, Корпоративни промени, Покани за обществени поръчки, Търгови предложения Изменения по наредби, Процедури по приватизация, Уведомления и други обяви от частната и държавната сфера

Цена за публикация:
 0.66 лв./колон мм/
 без ДДС

Срок за подаване на заявките: до 11 ч. в деня преди публикация

За допълнителна информация и заявки:
 тел.02/4395 853, e-mail: reklama@pari.bg

Алианц 50% отстъпка по жилищна застраховка

Застрахователното дружество ЗАД Алианц България дава до 50% отстъпка по полицата Жилищни сгради и домашно имущество, съобщиха

от компанията. Застраховката осигурява защита на движимо и недвижимо имущество от определени рискове. Максималната отстъпка от 50% от тарифата е по клауза Разширено покритие. Тя осигурява защита срещу пожар, удар от мълния, природни бедствия и др. На клиентите

се предлага и възможността за разсрочено плащане. От компанията предлагат и 30% отстъпка по застраховка Кражба чрез взлом, която е част от промоцията по полицата Жилищни сгради и домашно имущество. Според данните на Комисията за финансов надзор в края на

октомври 2009 г. ЗАД Алианц България заема 10% от пазара в общото застраховане, като компанията е продала полицата за 116.4 млн. лв. За десетте месеца на 2009 г. застрахователното дружество имаше 11.6% пазарен дял, а премийният му приход достигна 135.5 млн. лв.

Спад

3.75

► процента е намалението на общия премиен приход към октомври в сравнение със същия период на миналата година

Застрахователните компании очакват по-трудна година

Най-силно застъпеният продукт отново ще е полицата Гражданска отговорност

Застрахователните компании на българския пазар ще продължат да изпитват трудности и през 2010 г. Около това мнение се обединиха мениджъри на дружества от сектора, които в Пари потърси за оценка на пазара. Изминалата 2009 г. също беше определена като тежка от шефовете на компанията.

Причини

Финансовата и икономическата криза оказа влияние на премиите в застраховането и към края на октомври секторът отчете 3.75% спад на премийния приход. Продадените полицы в общото застраховане се свиха с 0.8%, като според мнението на мениджъри на компанията спад в общото застраховане не е имало от доста години.

По-ниският премиен при-

ход се дължи на спада в продажбата на нови автомобили и понижението на покупките на лизинг, коментира Емил Атанасов, зам.-председател на КФН, ръководещ управление Застрахователен надзор. Според него друг фактор е несигурността за бъдещите доходи на домакинствата, което влияе върху склонността на хората за спестяване чрез закупуване и поддържане на животнозастраховки. Именно животнозастраховането пострадна далеч по-силно, тъй като спадът в премиите в сектора към края на октомври 2009 г. достигна 19.4%.

Застраховането като предствител на финансовия сектор пострадна, защото е зависим от реалната икономика, и затова ги нямаше тези ръстове, на които бяхме свикнали в предходни годи-

ни, каза Стоян Проданов, изпълнителен директор на Бул Инс. Според главния изпълнителен директор на Булстрад Румен Янчев 2009 г. беше трудна за пазара, защото той работеше на едно бутало - застраховката Гражданска отговорност. Всичко останало беше в застой, твърди Янчев. Председателят на УС на Асоциацията на българските застрахователи Орлин Пенев определи 2009 г. като нормална за пазара, не много тежка или много лека.

Като цяло застрахователите успяха да устоят на финансовата криза и в момента разполагат с достатъчно средства, които да осигурят тяхната платежоспособност, твърди Емил Атанасов.

Очаквания

Мениджърите, които в Пари

потърси за прогноза, категорично се обединиха около мнението, че 2010 г. ще е по-тежка за застраховането. 2010 г. ще е по-трудна за сектора от 2009 г., защото се разчита само на една полица, твърди Румен Янчев. Още по-песимистична беше прогнозата на Орлин Пенев, според когото 2010 ще е годината на оцеляването на застрахователните компании в България.

Тази година няма да е много по-различна от 2009 г. като икономическа среда и конюнктура, но очаквам трендът в сектора да се обърне около средата на 2010 г., каза Стоян Проданов. По думите му тази година ще е по-трудна, но по-добра от миналата, защото обстановката във финансовия сектор ще се подобрява.

Най-търсените продукти и

► Застраховките на коли отново ще са приоритет за компанията от бранша

през 2010 г. ще бъдат отново автомобилните застраховки, твърдят шефовете на компанията. И през тази година българинът ще продължи да застрахова предимно колата и имуществото си, затова общото застраховане ще остане значително по-силно, коментира Емил Атанасов. Според Орлин Пенев тенденцията да се търсят най-много полиците Каско и Гражданска отговорност ще се запази и през 2010 г. Миналата година не беше подходяща за експанзия на нови продукти,

а по-скоро за консолидация на полицы, в които компанията са най-силни, твърди Стоян Проданов. По думите му през 2010 г. ще се върне стимулът за лансиране на нови продукти. Ако се погледне статистиката, се вижда, че само при ГО има ръст и вероятно тази полица ще остане и най-търсена през тази година, каза Румен Янчев. По думите му възстановяване на застрахователния пазар може да се очаква едва след няколко години.

Атанас Христов

Общо застраховане (премии)	2008	2009	Промяна
Застраховка ГО (премии)	2008	2009	Промяна
Януари - октомври	1172 583 982	1163 114 822	- 0.81%
Януари - октомври	258 399 947	310 109 062	20.01%
Януари - септември	1 050 654 927	1 034 132 909	- 1.57%
Януари - септември	227 928 011	277 642 475	21.81%
Само октомври	121 929 055	128 981 913	5.78%
Само октомври	30 471 936	32 466 587	6.55%
Животнозастраховане (премии)	2008	2009	Промяна
Януари - октомври	220 098 380	177 355 957	- 19.42%
Януари - септември	194 646 026	160 654 836	- 17.46%
Само октомври	25 452 354	16 701 121	- 34.38%
ОБЩО за пазара (премии)	2008	2009	Промяна
Януари - октомври	1392 682 362	1340 470 779	- 3.75%
Януари - септември	1245 300 953	1194 787 745	- 4.06%
Само октомври	147 381 409	145 683 034	- 1.15%

Данни: КФН

Общо застраховане (премии)	2008	2009	Промяна
Застраховка ГО (премии)	2008	2009	Промяна
Януари - октомври	1172 583 982	1163 114 822	- 0.81%
Януари - октомври	258 399 947	310 109 062	20.01%
Януари - септември	1 050 654 927	1 034 132 909	- 1.57%
Януари - септември	227 928 011	277 642 475	- 21.81%
Само октомври	121 929 055	128 981 913	5.78%
Само октомври	30 471 936	32 466 587	6.55%
Животнозастраховане (премии)	2008	2009	Промяна
Януари - октомври	220 098 380	177 355 957	- 19.42%
Януари - септември	194 646 026	160 654 836	- 17.46%
Само октомври	25 452 354	16 701 121	- 34.38%
ОБЩО за пазара (премии)	2008	2009	Промяна
Януари - октомври	1392 682 362	1340 470 779	- 3.75%
Януари - септември	1245 300 953	1194 787 745	- 4.06%
Само октомври	147 381 409	145 683 034	- 1.15%

Данни: КФН

Все повече дружества влягат в облигации и ДЦК

Застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества влягат все по-голяма част от активите си в корпоративни облигации или държавни ценни книжа. Това показват статистическите данни на БНБ за инвестиционния портфейл на компанията от сектора за деветмесечието на 2009 г. За януари - септември 2009 г. компанията са увеличили активите си до 3.82 млрд. лв., което е ръст от 52.2% на годишна база.

Структура

Вложенията на дружествата в ценни книжа, различни от

акции, в края на септември миналата година са близо 1.3 млрд. лв. Портфейлът на компанията в тези инструменти е нараснал със 102.6% на годишна база. Делът на вложенията в облигации към 30 септември 2009 г. достига 33.7% спрямо 25.3% за съпоставимия период на 2008 г. От началото на кризата застрахователите се насочват именно към книжата с по-нисък риск, каквито са облигациите и ДЦК, коментира мениджъри на дружествата. По думите им, когато емисиите са с висок рейтинг, е нормално да се пренасочват инвестиции именно към тях

и да се изтеглят средства от по-рисковите инструменти.

Предпочитан инструмент за вложения от застрахователните и здравноосигурителните дружества остават и банковите депозити. За разглеждания период компанията от сектора са инвестирани във влогове 988.6 млн. лв., което е ръст от 47.3% на годишна база. Делът на депозитите в портфейла на застрахователите към 30 септември 2009 г. е намалял до 25.9% спрямо 26.8% за деветмесечието на 2008 г. Влоговете в банки остават предпочитан инструмент за инвестиране, защото осигурява сравнително добра доходност, а рискът е сведен до минимум, твърдят застрахователни шефове.

Година по-рано в акции бяха вложени 10.22% от активите. След започналите спад на капиталовите пазари много от дружествата реализираха загуби от инвестициите си в акции и това ги принуди да изтеглят част от тези вложения, твърдят

Апетит

Започналият в началото на 2008 г. спад на фондовите борси накара застрахователите да изтеглят голяма част от вложенията си в акции, а делът на книжата от портфейлите се топеше в последните две години. Така към 30 септември 2009 г. инвестициите в акции, дялове от договорни фондове или участие в капитала на предприятия заемат 9.7% от портфейла на компанията.

те. Година по-рано в акции бяха вложени 10.22% от активите. След започналите спад на капиталовите пазари много от дружествата реализираха загуби от инвестициите си в акции и това ги принуди да изтеглят част от тези вложения, твърдят

мениджъри на застрахователни компании. По думите им, когато започне връщане на възхода, това неминуемо ще върне апетита към риск и ще увеличи инвестициите на застрахователите в акции и по-рискови инструменти.

Атанас Христов

► Дял на инструменти, включени в инвестиционния портфейл на застрахователите

	2008	2009
Ценни книжа, различни от акции	25.3%	33.7%
Депозити	26.8%	25.9%
Акции и други форми на собственост	10.2%	9.7%
Вземания	16.6%	14.6%
Други	21.1%	16.1%

Минало свършено ли е Nokia

Промяната се дължи на забележителния нюх на компанията към разнообразието

Ако попитате финландците какъв е националният им символ, има голяма вероятност да чуете думата „сису“. Това понятие е сплав от твърдост и прилежност, примесени със смелост, безразсъдство и свирепа упоритост.

Мечки пред вратата

Трябва ти много „сису“ да стоиш на вратата, когато мечката е от другата страна, гласи една популярна финландска поговорка. Напоследък много мечки се навъртат пред вратата на Nokia - финландската компания, която е най-големият световен производител на мобилни телефони и сродни приспособления. Макар все още да е световен лидер в бързо разрастващия се пазар на смартфони, устройствата на Nokia губят почва, изтиквани от iPhone на Apple и BlackBerry на Research in Motion (RIM). На 5 януари Гугъл направи следващата стъпка с лансирането на Nexus One, произведено от тайванската компания Ейч Ти Си, което интернет гигантът ще продава директно на потребителите и което работи под Android - операционната система на Гугъл за смартфони.

Силни съперници

Специално в Америка, където Apple и RIM царуват безразделно на пазара на смартфони, мнозина вече възприемат Нокиа в минало свършено време. Разработчиците се надпреварват да пишат програми за iPhone и за Android. Nokia обаче бие Apple по годишни продажби (57 млрд.

срещу 37 млрд. USD) и пазарен дял на смартфони (39 срещу 17%). Всъщност дялът на индустриалните печалби на Nokia е спаднал от 64% през 2007 до 32% през 2009 г. Спадът не е много по-голям, отколкото при Apple, и е по-малък, отколкото при RIM според Брайън Модоф, анализатор от Дойче Банк. Не е чудно, че пазарната капитализация на Nokia е едва 25% от тази на Apple.

Забързване

Налагането на смартфоните повишава значението на софтуера и услугите. Те изискват различен тип умения. Циклите на разработване вече не се измерват с тримесечия и години, а с месеци или дори седмици. Не е необходимо новите услуги да бъдат свършени, защото е възможно да бъдат подобрявани след лансирането, ако потребителите ги харесат. Екипите трябва да си сътрудничат по-тясно, за да може различни устройства да работят под един и същ софтуер и да предоставят едни и същи услуги. Nokia трябва да установи и пряка връзка с потребителите си, както правят от Apple и Google.

Лошото е обаче, че докато се занимават с тези проблеми, от Nokia като че ли са занемарили основния си бизнес. Първата версия на техния флагман в смартфоните, наречен N97, се оказва разочарование. В него има толкова много ненужни функции, колкото в прочутото швейцарско ножче, казва Каролайн Миланези от компанията за пазарни проучвания Gartner, и софтуерът му, базиран на Symbian, прави ползването му почти невъзможно. Все едно имате корпус на Ферари с двигател на Фиат Чинкученто, казва тя.

▶ Годишните продажби на Nokia с главен изпълнителен директор Оли-Пека Каласвуо достигат 57 млрд. USD

Гъвкавостта печели

Никой не може да предскаже дали Nokia пак ще завойна върха на мобилната индустрия - не само по обем продадени устройства, но и по нововъдения и печалби. Примерът на компютърната

индустрия, в която центърът на тежестта започна да се измества от хардуерните фирми към доставчиците на софтуер и услуги преди повече от 10 години, не е особено насърчителен - от гигантите в индустри-

ята само IBM се справи с пренастройването. Но пък Nokia се е преобразявала много пъти след създаването си през 1865 г. като фабрика за хартия.

Както изтъква Дан Стейнбок, автор на две книги

за фирмата, промяната се дължи не само на финландското „сису“, но и на забележителния нюх към разнообразието. Nokia ще има нужда от тези качества в предстоящите години.

Сп. Икономист

Бъдещето в полза на развиващите се икономики

▶ През февруари 2009 г. мениджмънтът на Nokia даде началото на т. нар. трансформационен проект, чрез който да се разрешават най-сериозните проблеми. Трябваше да

ускорим темпото, да подобрим изпълнението, да свържем по-тясно устройствата и услугите, обяснява Мери Макдауъл, главен стратег на Nokia.

▶ Компанията въведе по-проста вътрешна структура, оряза наполовина портфолиото си със смартфони, отказа се от неуспешни услуги и подсили привлекателността на Ovi за разработчиците,

като даде възможност услугите на Nokia да се интегрират в техните приложения.

▶ Всичко това несъмнено ще помогне на Nokia да пусне на пазара по-добри, макар и не „магически“ продукти. Компанията може дори да постигне целта си да има 300 млн. потребители към края на 2011 г.

▶ Усилията са насочени не само към богатите стра-

ни, а до голяма степен към развиващите се икономики, където Nokia още царува, например в Индия.

▶ Там са много популярни услугите от рода на мобилната система за разплащане Nokia Money и програмата Life Tools, с която фермерите получават полезни сведения за бизнеса си, казва Джон Дилейни от фирмата за пазарни проучвания Ай Ди Си.

Проблемите се преодоляват с мислене и ОПТИМИЗЪМ

▶ В областта на услугите целта на мобилния гигант е да регистрира 300 млн. потребители към края на 2011 г.

В щаба на Nokia в Еспоо близо до Хелзинки настроението е доста по-добро, отколкото би могло да се предполага. Мениджърите са уверени, че проблемите ще бъдат преодоляни. За една година, обеща шефът на компанията Оли-Пека Каласвуо, остаряващият

софтуер на Symbian ще бъде подобрен, за да позволи създаването на „вълшебни устройства“ с марката Nokia. В областта на услугите целта е да бъдат регистрирани 300 млн. потребители към края на 2011 г.

Досега Nokia е преодолявала много кризи. През 1995

г. проблеми в снабдяването сериозно спъваха дейността на компанията. Отговорът дойде под формата на една от най-ефикасните световни снабдителни вериги с капацитет почти 1.2 млн. устройства на ден. Десет години по-късно компанията не успя да предвиди

търсенето на телефони тип мида, но бързо се съвзе и възстанови дела си в пазара на телефони до 40%, което затвърди доминиращото й място в сектора.

Nokia трябва да стане различна, и то в много отношения, казва експертът по мениджмънт Джей Галбрайт. До момента компанията се справя много добре в производството и разпространението на хардуер. Крайните срокове се задават година и половина предварително. Екипите, разработващи нови устройства, също действат в относителна изолация и дори се конкурират, за да стане всеки продукт максимално оригинален. И макар че от Nokia винаги са правили пазарни проучвания и са създавали телефони за всеки възможен тип потребител, повечето от продуктите се продават предимно на операторите на телекоми и съответно дизайнът им се разработва така, че да задоволява техните изисквания.

Конкуренция Mobilis in mobili*

▶ За чест на Nokia в компанията предусещат промените в посока към софтуера и услугите много по-рано от конкурентите. Финландците лансираха бранда Ovi през 2007 г., почти година преди извънредно успешния App Store на Apple.

▶ След няколко месеца Nokia купи Navteq - производител на цифрови карти, за невероятните 5.7 млрд. EUR (тогава 8.1 млрд. USD), за да може да предлага по-добри услуги, свързани с местоположение, а малко след това лансираха Comes With Music, новаторско съчетаване на мобилно устройство с абонамент за цифрова музика.

▶ Тези усилия не постигнаха особен успех, макар от Nokia да съобщават, че 86 млн. души днес ползват различните услуги на компанията. Там вече работят над комплектуването на няколко вида услуги в компактен блок, леснодостъпен чрез прожекторите от Nokia устройства.

▶ Освен това повечето от тези предложения трябва да се конкурират с популярни съперници, като Facebook, iTunes на Apple и Google Maps.

▶ Операторите на телекоми обаче се колебаят дали да предоставят директно услугите на Nokia на своите клиенти, понеже искат да им доставят услуги, които да са техни собствени разработки.

* Подвижни в подвижното (лат.)

Интервю Драган Радивоевич, генерален директор на Каменица АД:

Консумацията на бира е с най-големия си спад от 1996 г.

Конкуренцията е жестока и това води до натиск върху печалбата

► **Господин Радивоевич, какво се случва в Каменица АД, след като преди месец бе обявено, че AB InBev е финализираща продажбата на дейностите си в Централна Европа?**

- Продажбата на Каменица АД на инвестиционния фонд SVC по никакъв начин не се отрази на нашия бизнес или продуктите, които предлагаме на пазара. Продължаваме да налагаме марката флагман на нашата компания Каменица и произвеждаме по лиценз най-доброто от белгийския, германския и чешкия пазар, съответно Стела Артоа, Бекс и Старопрамен. Тегърва фактът, че ставаме част от структурата на групата Старбев, която е съсредоточила своя пивоварен бизнес в Централна и Източна Европа, ще води до много по-голям фокус и внимание към пазара в България и съответно по-голяма гъвкавост, която понякога липсва на една масивна глобална структура.

Новият мажоритарен акционер многократно обяви, че желае да развива в дългосрочен план бизнеса на базата на силни брандове. Такива са и обявените намерения на мениджърския екип на централно ниво.

► **Какви са очакванията ви за развитието на кризата през тази година и влиянието ѝ върху пазара на бира и каква е вашата оценка за изминалата 2009 г.?**

- Криза в пивоварната индустрия безспорно има. Чакаме окончателни резултати, но по данни от независими агенции за проучване на пазара спадът в консумацията на пиво за 2009 г. най-вероятно ще надхвърли 10% и е най-големият след кризата в България от 1996 г. насам. През първото полугодие на 2010 г. стагнацията ще продължи и едва в края на 2010 и началото на 2011 г. се очаква истинско "изплуване" от кризата.

В такива условия конкуренцията между пивоварите е наистина жестока и това води до натиск върху печалбата. Целта на мениджърския екип е да запази потенциала на бизнеса в дългосрочен план.

От тази гледна точка нашите служители са ключови за успеха и поради това компанията би искала да запази екипа от хора в двете пивоварни и двата малцови цеха, с които Каменица оперира, за да можем да разчитаме на техните умения и мотивация и в бъдеще. Както знаете, ние имаме две пивоварни - в Пловдив

► **Тегърва фактът, че ставаме част от структурата на Старбев, която е съсредоточила своя пивоварен бизнес в ЦИЕ, ще води до много по-голям фокус и внимание към пазара в България и съответно по-голяма гъвкавост, която понякога липсва на масивните глобални структури**

► **Драган Радивоевич, по време на откриването на кампанията на Каменица АД за отговорно шофиране**

и Хасково, и два малцови цеха - в Плевен и Хасково, като сме най-големият пряк работодател в пивоварния сектор.

► **Покрай дебатите около вдигането на акцизите се получи известно противопоставяне на пивоварите и спиртната индустрия. Какъв е вашият коментар?**

- Държавата е суверенът, който определя своята фискална и икономическа политика, и ние станахме свидетели на ожесточен дебат, в който държавните институции демонстрираха зряло и европейско поведение.

Както ние, така и спиртната индустрия получихме възможност да изложим своето становище като засегнати страни по предложените увеличения на акцизните ставки. Както стана ясно, българските акцизни ставки за пиво далеч не са най-ниски в Европа, а са съизмерими с тези в Румъния, Германия и Чехия. Така че едно увеличение щеше да направи българската пивоварна индустрия неконкурентна на евтиния внос от Европа. Фактът, че някои представители на организации на високоалкохолната индустрия пожелаха да се увеличи акцизът на бира, е трудно разбираем и достоен за съжаление.

► **Отново акцизите - вече стана известно каква наредба подготвя финансовото минис-**

Визитка

Кой е Драган Радивоевич

► 36-годишният сърбин Драган Радивоевич поема поста генерален директор на Каменица АД през април 2009 г.
► Преди това той рабо-

тил четири години в структурата на InBev - бил е търговски директор за Черна гора и Босна и Херцеговина, както и директор Търговско планиране за Балканите.

► Радивоевич е бил финансов мениджър за групата на Юнимилк ООД, Сърбия.
► Завършил е Университета Монклер в Ню Джърси, САЩ.

терство за затягане на контрола при производството на акцизни стоки. Имате ли притеснения как известните засага намерения ще се отразят на пивоварните компании?

- Това е изключително важен въпрос както за добросъвестните производители на акцизни стоки, така и за икономиката като цяло. Ние подкрепяме идеята за драстично ограничаване на сивия сектор в алкохолната индустрия, който не помага на икономиката и поставя под въпрос качеството на продуктите в съответната индустрия и безопасността на потребителите.

От друга страна, всеки бизнес, подобно на пивоварната индустрия, би предпочел да има стабилност и предвидимост в бизнес условията и затова ние бихме предпочели еволюцията на адекватни и икономически обосновани нормативни мерки, а не революционните въведения на новата проектонаредба.

Нашите основни притеснения са в посока необосновано високите инвестиции, които трябва да се правят, за да се постигнат целта и невъзможно кратките срокове, в които новите изисквания следва да се покрият. На практика в най-лошия вариант дори може да се стигне до блокиране дейността на пивоварни по време на най-силния летен сезон. Чрез Съюза на пивоварите в България ние вече пожелахме да бъдем включени в дискусии около тази наредба и силно се надяваме тя да бъде коригирана.

Именно поради ключовата важност на наредбата според нас тук трябва да се залага не на количеството и скоростта на приемане на регулации, а на качеството и прецизността. Заради това проектонаредбата, която споменаваме, има нужда от коригиране, а ако бъде приета, ще доведе до сериозни затруднения на добросъвестните оператори като нас.

Мила Кисьова

Пазари

AB Inbev съкращава 10% от работниците си

Heineken купува мексиканска бирена компания

Годината не започна добре за най-големия пивовар в света AB Inbev. Протестиращи работници блокираха преди седмица две от пивоварните на компанията в Белгия, след като стана ясно, че тя ще съкрати 10% от общо 8000 работещи в подразделенията ѝ в Западна Европа. Така AB Inbev отговаря на свитата консумация на бира, която също е засегната от кризата. Само в Белгия съкращенията ще засегнат 263 работни места от общо 2700.

Разпродажба

В началото на декември 2009 г. белгийският пивовар финализира продажбата на дейностите си в Централна и Източна Европа. Купувач е инвестиционният фонд SVC Capital Partners, който плати 2.2 млрд. USD за 11 пивоварни в България, Хърватия, Чехия, Унгария, Черна гора, Румъния и Сърбия, както и дистрибуторския ѝ бизнес в Словакия и Босна и Херцеговина. Новият собственик създава компанията StarBev, която

ще управлява досегашния пивоварен бизнес на AB InBev в Централна Европа. Преди това AB Inbev продаде активи в САЩ и Азия, за да покрие заемения си по погълщането на американската Анхойзер Буш, струвало ѝ 52 млрд. USD.

Придобиване

Докато едни разпродават, други пивовари се разрастват въпреки кризата. Третата по големина бирена компания в света - Heineken, купува пивоварния бизнес на мексиканската FEMSA. Заплащането ще е изцяло под формата на акции, при които FEMSA ще придобие около 20% от холандския пивовар, оценени на 5.7 млрд. USD. Целта на покупката е Heineken да получи достъп до бързоразвиващите се пазари в Латинска Америка - Мексико и Бразилия.

Мексиканската компания всъщност е втората по големина в света бутилираща компания на Кока-Кола. Тя притежава и една от най-бързоразвиващите се търговски вериги в региона - OXXO. Heineken очаква сделката да приключи през второто тримесечие на годината.

Кои са най-несполучливите сделки с недвижимости в света

Палмата на първенството се държи от Дубай, който срина глобалните пазари и доверието в Персийския залив. Този месец управлението на лондонската агенция за имоти Foxtons беше поето от банките кредитори, след като компанията за дялови инвестиции VC Partners загуби контрол над нея. Покупката на агенцията може би е изглеждала като добра сделка, когато VC Partners даде 390 млн. паунда за нея на създателя й Джон Хънт през май 2007 г. Заради финансовата криза обаче сделката се превърна във фиаско. След повече от година преговори за реструктуриране на задължения за приблизително 300 млн. паунда кредиторите Bank of America и Mizuho постигнаха споразумение за рефинансиране в замяна на мажоритарен дял. Сделката за Foxtons става повод за британския вестник Telegraph да публикува селекция от най-лошите сделки и събития в сектора на недвижимите имоти, представена в investor.bg. Освен Foxtons в нея попадат още:

1 Бумът на пазара на земя във Флорида: През 1914 г. Джордж Мерик се пренасочва от продажбата на плодове към продажбата на земя в Маями и Флорида се променя завинаги. До 1925 г. в Маями вече има 25 хил. брокери на имоти, които работят в 2 хил. офиса, като всички от тях продават земя и споделят една обща цел: да забогатеят от имоти във Флорида. Цените обаче се базират повече на очаквания, че ще се намери купувач, отколкото на реална стойност, като едни и същи имоти се продават на търг

по 10 пъти на ден. След като два урагана, крахът на Уолстрийт и появата на средиземноморската плодова муха провалят туризма и бизнеса с цитрусови плодове, имиджът на региона като тропическа идилия е съсипан и настъпва депресия.

2 Канари Уорф: В края на 80-те години на миналия век Olympia and York е може би един от най-мощните строителни предприемачи в света. Компанията създава партньорство с лондонските местни власти и частни инвеститори, което има за цел да съживи района около доковете в града, или Канари Уорф, като го превърне в един от най-важните бизнес райони в света. На теория това е отлична инвестиция, но е провалена от кризата на пазара на имоти в САЩ, повлякла след себе си тежка криза и на пазара в Лондон. До 1992 г. Olympia and York обявява банкрут, въпреки че по-късно Канари Уорф ще възкръсне от пепелта.

3 Извънземни имоти: Най-странната инвестиция в имоти може би е покупката на парцели на Луната. През 1980 г. се появи Лунното посолство с претенциите, че пропуск в международните закони дава права на създателя му Денис Хоуп върху небесното тяло. Легитимността на притежанието на имоти на Луната остава предмет на ожесточени спорове, но заинтересованите страни може да се сдобият с 1 акър (4046 кв. м) за около 16.75 паунда. Новост или мода, инвестицията в извънземни имот изглежда най-малкото непрактична. Дори и сделката да е легитимна, как може да се възползват от

► Никълъс Кейдж беше сред големите губещи на пазара на имоти с опитите си да продаде няколко от тях с големи отстъпки

недостижимия си парцел?

4 Лас Вегас: Като мафиот през 40-те години на миналия век Бъгси Сийгъл е много добър, но като строителен предприемач е пълен провал. Той налива милиони долари в изграждането на хотел в нови територии на Лас Вегас. Хотелът, наречен Flamingo, е толкова различен от всички останали хотели в района, че партньорите му от мафията се съмняват в успеха му от самото начало. Очакваното голямо откриване не успява да привлече възвръщаемостта, необходима за разплащане на дълговете с мафията, и бизнесът му коства живота не дълго след отварянето на Flamingo. По ирония на съдбата концепцията за новия луксозен хотел, в който от нищо не е песте-

но, е основата на бъдещия успех на Лас Вегас.

5 Доналд Тръмп: През ноември 2007 г. строителният магнат обяви партньорство в проект за изграждането на голф комплекс в Ню Джърси. Шест месеца по-късно местната градоустройствена агенция New Jersey Meadowlands Commission прекратява споразумението си с компанията EnCap Golf Holdings, която трябва да изгради проекта, след като тя не успява да спазва целта си да рекултивира токсично сметище, част от проекта. Сериозен провал за един от топпредприемачите в сектора на имотите.

6 Countrywide: Британската агенция за имоти беше принудена да приеме три нови

съсобственика миналата година - Alchemy, Oaktree и Polygon, след като потъна в дългове за 740 млн. паунда, направени за придобиването й от Apollo. Apollo плати около 1 млрд. паунда за Countrywide през май 2007 г. по време на пика на жилищния бум.

7 Дубай: От 2002 г. насам Дубай се напълни с мегапроекти като островите Палмата, Светът и Бурж Халифа. Заради глобалната икономическа криза обаче цените на имотите паднаха наполовина спрямо върха си от септември 2008 г., оставяйки много дългове. Голяма част от тях са за сметка на държавни компании, някои от които бяха принудени да забавят дейност. През ноември държавният фонд Dubai World поиска

отлагане на задължения за 26 млрд. USD - ход, който разтърси глобалните пазари и доверието в Персийския залив.

8 Знаменитости: Никълъс Кейдж беше сред големите губещи на пазара на имоти с опитите си да продаде няколко свои имота с големи отстъпки. Еди Мърфи пък беше принуден да свали офертната цена на имот в Ню Джърси, обявена преди 5 години за 30 млн. USD до 15 млн. Шакил О'Нийл също усети кризата, след като през юни 2009 г. най-накрая успя да продаде своето имение в Маями за 16 млн. USD, с 19 млн. USD по-малко, отколкото искаше, и с 2.8 млн. по-малко, отколкото даде за него през 2004 г.

Най-активните купувачи на бизнес имоти в Европа

1.67

► млрд. EUR е цената на сделката, при която Global Infrastructure Partners купи лондонското летище

► Сделките за недвижими имоти остават атрактивни въпреки кризата

Пенсионни фондове се включват в пазара

Френската компания Societe Nationale Immobiliere, следвана от Global Infrastructure Partners и фонда от отворен тип Union Investment, са най-активните купувачи на пазара на бизнес имоти в Европа през изминалата 2009 г., става ясно от класация на PropertyEU. След придобиването на жилищното портфолио от друга френска компания Icade за 2 млрд. EUR Societe Nationale Immobiliere оглавява списъка на имотния портал.

На второ място е Global Infrastructure Partners, които успяха да закупят лондонското летище Ге-

туик от ВАА (Ferrovial) за 1.67 млрд. EUR. Union Investment заема третата позиция сред най-активните купувачи на търговски имоти през 2009 г., след като базираният в Хамбург отворен фонд отчита сделки на обща стойност 1.2 млрд. EUR.

Други големи международни играчи в класацията за изминалата година са Националният пенсионен фонд на Южна Корея, който придоби централата на британската банка HSBC на Канари Уорф в Лондон, както и Tree Inveriones, консорциум на RREEF, Area Property Partners и Europa Capital, който купи три офиса на испанската банка BBVA.

Назначавайте на работа по-умните от вас хора

Брандът дава възможност на родените търговци да станат по-добри, смята Георги Павлов, директор Пазари в Марс-България

Момент в израстването на мениджъра е, че като нагрупаш знания, трябва да започнеш да ги предаваш на други хора. Обучавам ги да бъдат мои заместници. Добрият мениджър трябва да има поне двама заместници по всяко време. Ако намериш някого по-умен от теб, назначи го, е кредитът на Георги Павлов, директор Пазари в шоколадовата компания Марс-България.

Хората не се управляват: трябва да им помагаш, трябва да ги разбираш, да ги ангажираш, да им даваш възможности да се развиват професионално. Павлов управлява директно 11 души, а косвено - над 200 души.

Избор

Люксембург, където е израснал Георги, му помага от ранна възраст да започне да общува с хора от различна народност и култура, което е важен елемент за изграждане на кариера в международна среда. Престоят в Люксембург ми даде и 3 чужди езика - английски, френски и немски. Достатъчно време прекарах в чужбина, за да разбера, че възможностите, които предлага България, са по-добри от тези там.

В развиваща се страна имаше много повече предизвикателства и нужда от хора с чужди езици, които да развият бизнеса на чуждестранните компании в България, смята той.

Най-трудното решение? Нямам такова. Всеки път обаче, когато се налага да освобождавам служител от работа, ми е трудно, особено ако съм му дал втори и трети шанс. За мен е правило да заставам здраво зад решенията си и ми е изключително трудно, ако някой ме принуди да отстъпя.

Сладка орбита

Ако нямаше криза, шоколадовият пазар у нас трябваше да набъбне и да достигне годишни обороти от 350 млн. лв. В момента той запазва нивата си от 2007-2008 г. с обороти от 300 млн. лв. През миналата година много по-бързо се развиваше сегментът шо-

коладови десерти, който е по-скъпият за сметка на вафлите. Сега е налице обратната тенденция - вафлите се търсят повече. За 2010 г. очакванията са пазарът на шоколад да започне леко да се възстановява при ръст от 1-4%, прогнозира Павлов.

У нас имаме силен вафлен сегмент, никъде няма такава разнообразие не само като портфолио, но и като процент на консумация на вафлите от целия шоколадов бизнес. В Сърбия 80% се падат на шоколадовите десерти, а на вафлите - едва 20%. При нас е обратното. Сърбите имат традиция в похапването на шоколадови десерти, с много голямо местно производство, обяснява разликите в потреблението на Балканите мениджърът. Българите 3 пъти по-малко консумират шоколад, отколкото хърватите.

Съревнование

За конкуренцията винаги съм казвал само хубави думи, защото заедно движим бранша напред. Ние не искаме по-голямо парче от пая, искаме същото парче от по-голям пай, казва Павлов. Когато конкуренцията разработва определен сегмент, ние също печелим. Тази година бе успешна за Марс-България - спечелихме около 9% пазарен дял. И сме лидери на пазара на шоколадови десерти с 35% пазарен дял, пресмята мениджърът.

Потенциал

Пазарът на домашни любимци е над 50% от бизнеса на Марс в световен мащаб, в който се въртят над 15 млрд. USD годишно. Това е бизнес с голям потенциал у нас, тъй като едва 8% от собствениците на домашни любимци ползват готова храна, обяснява Павлов. В Хърватия този процент е 16, в Словения - 30, в Австрия - 80.

Прилагаме директен маркетинг, като всеки, който си е купил нов домашен любимец, се регистрира в нашия сайт и получава богата информация, безплатна храна за любимеца в първите няколко седмици. У нас да имаш домашен любимец не е като с плюшената играчка - като ти омръзне, да я захвърлиш. Целта ни е хората да се отнасят отговорно към тях.

Роден търговец

Предизвикателството да

Визитка

Кой е Георги Павлов

► Роден е на 5 юли 1971 г. ► Израснал е в Люксембург, завършил е Английската гимназия в София, след което английска и българска филология във ВТУ "Св. св. Кирил и Методий".

► През последните 12 години е работил като търговски представител в Шел-България, в Стамбули - мениджър отдел Козметика, в Карлсберг-България, директор Продажби и логистика.

► В момента е директор Пазари за България, Сърбия, Македония, Албания и Косово в Марс-България.

► Компанията Mars Inc. е създадена през 1911 г., а в България присъства от 1997 г.

► Хоби - риболов и ски.

Има куче - голдън ретривър, 2 хамстера и много рибки.

„Ние не искаме по-голямо парче от пая, искаме същото парче от по-голям пай“

работя за представителен офис винаги е било в моята глава. А стъпките в кариерата - търговски представител, регионален, а после генерален мениджър на чужда фирма.

Философията, усещането на Марс като компания много ми харесва - семейна компания, която генерира 30 млрд. USD оборот годишно, със 100-годишна история. В търговията трябва да има доверие и взаимна изгода - ако едната страна подхожда с нагласа, че ще спечели за сметка на другата, може да се радва само на еднократни сделки. Тръпката на търговията е във факта, че удовлетворява желанията на хората. Управление на хора и бизнес процеси - това е същността на съвременната търговия, посочва Павлов.

Брандове

Марките имат голяма сила, те дават на търговеца

Формулата на успеха

1 Ключовата дума за мен се нарича равновесие. Не е нужно да си развалиш семейството или да работиш по 12 часа на ден, или да пренебрегнеш приятелите си, за да си успешен.

2 Това, че някой не си е взел цялата годишна отпуската от много време, не го прави по-перфектен, напротив, той е по-недоволен.

3 Успелият човек има опасност да се самозабрави, да си помисли, че е постигнал всичко и че знае всичко, да загуби връзка с бързо променящата се действителност. Казано просто: да се вземе на сериозно и да застане на самотен остров.

4 Веднъж успял, човек трябва да полага пъти повече усилия, за да остане там.

5 "Прави това, за което говориш" е един от принципите ми за управление, а това се постига с постоянно доказване на другите и на себе си, че могат да разчитат на теб.

6 Баща ми казваше "Пийте, яжте и си носете новите дрехи". Такава е и моята философия.

7 Отдавна за мен работата не е само средство за печелене на пари. От един момент нататък работата е средство да влияеш на другите, като им помагаш да видят къде са в момента, къде искат да отидат и как да стигнат там, това прави добрият лидер.

8 Аз съм човек, ориентиран към резултата!

300

► млн. лв. генерира шоколадовият пазар у нас

Светлана Желева

Постижение

” За едно нещо съм горд. Оставям праймтайма в NBC така, както го заварих - пълна катастрофа

► Джей Лено, телевизионен водещ

Пазар

Композиторите в Холивуд правят синдикат

Композиторите на филмова и телевизионна музика в Холивуд се опитват да се обединят отново, след като профсъюзът им се разпадна преди 28 години заради продължителен

съдебен спор с големите студиа. Хонорарите в сектора драстично са паднали през последните години. Ако преди тридесет години един час телевизионна продукция е струвал 35 хил. USD, което включва и заплащането на композиторите, днес би трябвало да струва 104 хил. USD заради инфлацията. Вместо това цената е едва 14 хил. USD.

Самотен кораб в сивото море на банковия бизнес

Изпълнителният директор на Virgin Money Джейн Ан Гадия не се вписва в стереотипите

В продължение на две години основаната през 1995 г. от сър Ричард Брансън Virgin Direct се опитваше да купи част или цялата банка Northern Rock, за да наложи марката Virgin в банковия сектор. И ето че само преди няколко дни Virgin Money, която има 2.5 млн. клиента, предложи 12.3 млн. GBP за Church House Trust - неизвестна частна банка без клонове и с около 3000 клиента.

Сделката беше одобрена от финансовия регулатор, което дава право на Virgin да работи като банка. Тя ще осигури необходимата платформа на групата, която предоставя персонални финансови услуги като кредитни карти, спестовни продукти и застраховки, и ще ѝ помогне да се наложи в банкирането на дребно в Обединеното кралство.

Действащо лице

Изпълнителният директор на Virgin Money Джейн Ан Гадия изигра главна роля в осъществяването на сделката. Тя обаче отказва да разкрие бъдещите си планове, като каза, че в момента се занимава само с Church House Trust. Отсега нататък ще можем да разгледаме и други възможности за придобиване или за покупка на активи и ще го направим, посочва тя. След сделката, според която Virgin ще налее 37.3 млн. GBP в Church House, групата ще запази високата си капитализация

с адекватност на първичния капитал от над 35%. Макар че растежът ще остане основен акцент, определено не искаме да се разрастваме прекалено бързо, обяснява Гадия. Тя сравнява бизнеса с Virgin Atlantic, която била основана пред 25 години с един самолет. За мен това е първият ни самолет. Смятаме да се развиваме с годините и един ден да конкурираме големите банки, добавя тя. В известна степен решението на Virgin да се заеме с банково дело е провокирано от кризата в сектора, признава Гадия. Жалко е, че доверието беше подпопано от традиционния банков сектор и потребителите сега търсят алтернатива.

Извън стереотипа

Бивш колега на Гадия казва за нея, че е самотна жена в сивото море от мъжки раирани костюми. Тя не се вместила в стереотипа на бизнесмените от Сити. Гадия е много амбициозна, уверена и харесвана. Тя преобрази Virgin Money. Компанията сериозно разшири бизнеса си в кредитните карти, след като предложи 0% лихва за клиентите, които прехвърлят заемите си от друго място. Сега вече може да бъде създадена Virgin Bank и тя го прави.

Гадия е счетоводител по професия. Работила е в Ernst&Young, преди да постъпи в Norwich Union през 1987 г. Веднъж на път за

” Придобиването на Church House за нас е като първия ни самолет във Virgin Atlantic

Лондон във влака преглеждала списание Hello! и била впечатлена от интервю със сър Ричард Брансън. По някакво невероятно стечение на обстоятелствата колегата, с когото трябвало да се срещне в Лондон, ѝ предложил да я свърже с един от изпълнителните директори на Брансън и срещата била осъществена. Гадия започнала работа във Virgin като управител на One Account.

Когато през 2001 г. компанията била изкупена от един от партньорите в смесеното дружество - Royal Bank of Scotland, едно от условията по сделката било Гадия и екипът ѝ да преминат в RBS. Гадия се връща начело на Virgin Money през 2007 г. В RBS научих много за банкирането, как да съчетавам опита от корпоративния живот с по-предприемаческия дух във Virgin, но винаги си спомнях думите на Брансън, че ако не ми харесва работата там, просто мога да вдигна телефона и да се върна.

The Times

Стил Американците влюбени в колите Mini

Емблематичната британска кола Mini днес е по-популярна в САЩ, отколкото на Острова. Миналата година в Америка са били продадени 45 хил. бройки в сравнение с 39 хил. във Великобритания.

САЩ сега е най-големият ни пазар, макар че никой не очакваше това, когато започнахме да продаваме Mini там, казва Йън Робъртсън от BMW, която придобила Mini като част от Rover Group през 1994 г. Американците обаче се влюбиха в колата. От възстановяването на марката през 2001 г. са продадени 1.7 млн. бройки.

Тенденция Виенските кафенета залагат на новостите

Заради засилващата се конкуренция на вериги като Starbucks традиционните виенски кафенета са принудени да правят редица нововъведения. Някои от идеите може да се видят в музея за приложно и съвременно

изкуство в австрийската столица. Един от експонатите представлява комбинация между настолна лампа, закачалка и поставка за вестници. Кафенетата вече масово предоставят и безжичен интернет, като собствениците признават, че месечната такса от 99 EUR им излиза поевтино от годишен абонамент за вестници за 7000 EUR.